مرکز ومدیری : احمد احسان

شرائط اشترا

درسعادتده سنه‌لکی ۱۳۰ ، آلتی آیلغی ۷۵، اوچ آیلغی ۵ ؛ غروشدر پوسته‌ایله کوندریلورسه ولایات بدلی اخذ اولنور .

ثروت فنون

درسعادت نسخه‌سی ۱۰ پاره‌در

شرائط اشترا

ولایاتده سنه‌لکی ۱۵۰ آلتی آیلغی ۸۰ غروش اولوب اوچ آیلغی بوقدر. قبرلمه‌دن مقدما بورو ایله آلنق ایچون سنوی یکرمی غروش فضله آلنور .

پنجشنبه کونلری چیقار ، منافع ملك و دولته خادم مصور عثمانلی غزته‌سی

N° 305

Rédacteur en chef
Ahmed IHSAN

SERVET-I-FUNOUN
JOURNAL ILLUSTRÉ TURC PARAISSANT LE JEUDI
CONSTANTINOPLE

6me Annee
BUREAUX:
78, Grand'rue de la Sublime Porte

عدد : ۳۰۵ | پنجشنبه — ۲ کانون ثانی سنه ۱۳۱۲ | التنجی سنه ـ اون ایکنجی جلد

[سوریه‌ده بر جولاندن : بیروتك منظرهٔ عمومیه‌سی]

La vue générale de Beyrouth.

M.E.-ANKARA-1946-MILLI

یوزی مجاور زرسملرله مزین وصورت نفیسه ده مطبوع اولوب ق
کله‌جك هفته نشر اولنه‌جقدر.
[طشره‌دن آرزو ایدنلر ۸ غروشلق پوسته]
[ویاتمغا پولی کوندرملیدر]

۱۲۱۲ سنه سنه‌سی لطفونه مخصوص نوسال ثروت فنون

مندرجات معتاده‌سندن ماعدا یرده سال ادبی بی حاوی اولمق
کله‌جك هفته نشر اولنه‌جقدر.
[طشره‌دن آرزو ایدنلر ۸ غروشلق پوسته]
[ویاتمغا پولی کوندرملیدر]

ثروت فنونه مندرج بالجمله آثار ادبیه وفنیه‌نك تکرار طبع و نشری حق محفوظدر .

سوریه ده برجولان

— دفتر سیاحتدن مخرج صحیفه‌لر —

بیروت — پازار ایرتسی ، ۲۱ تشرین اول.

بوصباح آندریااوتلنده اویقودن قالقوب بالقونك اوکنه اوطوردیغم زمان بر خیلی مدت قارشیمده‌کی انکین دکزك نامتناهی مائی رنکنه کوزلرم دالدی قالدی : اوتلك اوکنده بیروتك ایشلك برسوقاغی وار ، سوقاغك اوته‌طرفی دکز ، آچیق دکزلرك اك مساعد هواده‌بیله حاصل ایلدیکی اوفاق ومتقطع دالغه‌لرلی ساحل بوینده‌کی قیالره چارپیور ، کوپوربیور ، صداسی غریب غریب عکس ایلیور ؛ ظن ایدرم که دکز سرت اولدیغی زمانلر دالغه‌لرك سرعتیسی اون اونبش‌مترو یوکسك اولان جاده‌یه‌قدر چیقه‌جق . سرپمه برصورتده دکزك سطحنه صره‌لنمش قیالرك اوزرنده جیرل جیرلاق بر طاقم آدملر وار ، اللرنده‌کی بالق اولطه‌لری اوملسه دکزه کیرمکه کلمشلر دیه‌جکم . بریاندن سیاحت یلانی تنظیم ایدرك بریاندن اونلرك حرکاتی سیر ایدرکن دکزه برشی آندیلر ؛ آیلان‌شی برآز باتدقدن صوکره صویك ایچنده پارچه‌لندی ، برچوق کوپوکلر بوقاری‌فیرلادی ، عقبنده هپ او چیرلاق بالقجیلر دکزه آتلدیلر ، اللرنده برر اولو بالق ایله چیقه‌دیلر . صید ماهی نظامنامه‌سنده ـ بالقلرك یووالرنی تخریب ایلدیکی جهتله ـ قطعیاً ممنوع اولان صو ایچنده اشتعمال ایدر فشنك ایله بالق صید ایلدکلرینی اکلادم . عجبا بیروتده بالق سویمیورلرمی که بویله یووالرینی تخریب ایلیه‌جك براصول ایله صید ماهی‌یه علناً مساعده ایلیورلر ؟..

ینه پلانم ایله مشغول اولمغه باشلادم ؛ تشرین ثانینك ایکیسنه مصادف جمعه‌ایرتسی کونی بیروتدن حرکت ایلیه‌جك فرانسز واپوریله استانبوله عودتم مقرر اولدیغی ایچون اوزمانه قدر کزه‌جکم یرلری تصارلیوردم . اویله‌یا ، تمام اون کون وار؟ بواون کون ظرفنده استانبولده ایکن ایتدیکم نیت‌موجبنجه طرابلس شامی، یافه‌یی قدسی زیارت ایتمك‌لازم . عجبا موفق اوله‌بیله‌جکمی‌یم ؟

دون‌اقشام لیمانه کیدرك کلوب کیده‌جك واپورلری اوکرنمشیدم ؛ اونلرك یوم حرکتلرینی ، بنم باقی‌قالان کونلریمی حساب ایدرك برجدول تنظیم ایلدم . بوکون پازار ایرتسیدر . چهارشنبه کونی اقشام اوزری نصف‌اللیله قریب بیروتدن حرکت ایده‌جك موسقوف واپوریله طرابلس‌شامه کیده‌جکم؛ اورایه‌پنجشنبه کونی‌علی‌الصباح مواصلت اولنه‌جق ، تیزه‌زادهم اوپرا تورجیل‌پاشانك بدرلری طرابلس شام متصرفی سعادتلو ضیا پاشا حضرتلریله مشرف اولوب پازار ایرتسی کونینه قدر طرابلسده بولنه‌جغم ؛ اوکون برروس واپوریله حرکت ایدرك اقشام اوزری بیروته . صالی‌صباحی‌یافه‌یه کیده‌جکم. صباحی یافه‌یه واریلنجه‌پنجشنبه‌اقشامی یافه‌دن بیروته کیده‌جك نمسه واپورینه یتشمك اوزره عودت لازم کله‌جك . شوحسابجه کله‌جك جمعه کونی ینه بیروته عودت قابل ؛ ایرتسی کون ایسه استانبولك دوغری پوسته‌سی حرکت ایدیور .

اشته سیاحت پلانی شویله‌جه تنظیم ایتدکدن صوکره بوکون ایله یارین واوبر ـ کون بیروتده وقتی نصل استعمال ایلیه‌جکمی دوشوندم ؛ اول امرده بیروتك مکتبلری کوریله‌جك ، صوکره مطبعه‌لری زیارت‌اولنه‌جق، جوار کویلرنده شایان تماشا یرلر دولاشیله‌جق . بالکز بیروتك مکتبلرینی حقیله کزمك هفته‌لره محتاج اولدیغی جهتله اوکمده‌کی اوچ کون از اما « مسافر اومدیغنی دکل ، بولدیغنی یرمش» دیرلر. بن‌ده‌بوراده مسافردکلی‌یم‌یا؟

* * *

شامه کیدرکن نام عالیلرینی یاد ایلدیکم محرر شهیر مفخری بك افندی ایله اوتلده ارقداشمز ؛ اوطه‌لریمز یان یانه ، ذاتاً عثمان بکك ینه اوه کیدملم دیه وقوعبولان ابرامنه قارشی اعتذارایدرك بیروته عودتده‌اوته‌نازل اولیشم مفخری بکك شرف رفاقتلرینده بولنمق ارزوسنه‌مبنیایدی. اوطه‌لرینه نه‌زمان کیتسه‌م‌کندیلرینی ـ مشغولیت رسمیه‌دن‌ازاده ایسه‌لر ـ مطلقا برطاقم کتب ادبیهٔ عربیه‌تدقیقاته دالمش‌بولیوردم.بنه‌برکون:«بیروتده‌برخزینهٔ معارف وار ایمش‌ده بیلیورمشز ! » دیه اوکمه برقوجاق کتاب آتدیلر؛ همان جله‌سی

دکل ! مجسه‌یه یکرمی اوچ بچق غروش ، ایرا او حسابله یوزیکرمی شوقدر غروش ؛ فقط حساب صحیح ایله مجیدیه بوراده اون سکز بچق غروشه کیدییور ، انسان متصل الدانیور . چارسودن اشیا الدیکزمی ، مغازه صاحبی مثلا ویردیکنز بر فرانسز لیراسنك اوزرینی تسویه‌ایچون ـ اول‌امرده پاره‌نی ترازو ایله طارتمق ، ثانیاً دلیکنی دشیکنی یوقلامق شرطیله ـ بر قاچ دقیقه کاغد اوزرنده حسابلر یاپمغه مجبور قالیور. پاره‌لرك سیلکنی ، دلیکنی دشیکنی ارامق مسئله‌سنده فوق‌العاده برمشکلپسندلك کوستریورلر . مثلا چاریکك چچکلی بر طرفندن جزئی سیلك اولسه ممکن دکل قبول ایتمزلر ! ساده چارسوده‌می؟ بانقه‌لرده بویله . بوکون ایش ایچون عثمانلی بانقه‌سنه کیتمشیدم ، ثقاتی تام اولدیغی حالده اوفاجق دلیکی‌وار دیه ایکی‌عدد یارمیشر لیرالغی قطعیاً رد ایلدی . عجبا آلوب استانبول‌مرکز شعبه‌سنه کوندرسه‌لر اوراده‌سوره‌مزلرمی ؟ هرنه‌ایسه ...

عربه‌جیمی پك بکندم ، ارقه‌سنده شام کاری قماشدن برعنتاری ، بلنده برطرابلس قوشاغی ، اوزرنده برجاکت، باشنده‌کی فسه برابانی صاریلی ؛ النده قامچیسنی متصل شاقردایور ، بریاندن‌ده صندالیه پارمقلغنك کناریته مربوط وملوسپید بوروسنی اوتدیریور ایدی . تحف دکلی ؟ بیروتده‌عربه‌لرك کافه‌سنده قامچی چالانلرمی مراقدن بشقه برده لاستیکلی وغریب سملی وملوسپید بوروسی وار ، عربه سورکن قامچی شاقیردیلرینه ، بوروسلرینه نهایت کلیور .

قتولیك مطبعه‌سی بیروتك ایچ طرفنده ایمش ، برخیلی یورودکدن صوکره جسیم بربنانك اوکنده دوردق ، قپوده آصیلی اولان لوحه ارباب زیارتك پنجشنبه کونلری مراجعتنی توصیه‌ایلیور ایدیسه‌ده مسلکدا ـ شلغمزی ارائه ایدن قارت ویزیتمی ویرنجه متبسم وملتفت چهره‌لی برراهب کمال نزاکتله اوکمه دوشدی . مطبعه‌یی کاملاً کزدیردی . یدی سکز باركیر قوتنده بر بخار ماکنه‌سی کناردە ایشلیور ، اون‌قدر حروفات وطاش ماکنه‌لرینی تحریك ایلیور ایدی ؛ حروفات ماکنه‌لرینك ایچنده استانبولده انجق برقاچ یرده موجوداولان چفته سیلندرلی ماکنه‌لردن بیله وارایدی. اوفاق تفك ایشلرده قوللانیلیر کوچك دستکاهلر متعدد ایدی. مطبعه‌نك لیطوغرافی جهتی دخی مکمل بولدم . هله حروفات دوکمه‌خانه‌سی ایله مجلدخانه‌سی حقیقةً کوزل ایدی. آوروپاده‌سیاحتم‌اثناسنده بیوك‌شهرلرده کوردیکم جسیم مطبعه‌لرله بیروت مطبعهٔ کتولیکه‌سنك فرقی یوق کیدر .

راهب افندی بکا مطبعه‌جیلغه متعلق بعض تفصیلات ویرمك استدی ، فقط اثنای زیارتده ماکنه‌لرك فانیله‌لرینه قدر تدقیق ایله اوراق مطبوعه‌نك تضییق قبارقلرینی محو ایتمك اوزره مستعمل مقووالری وسلیندیرلری بر نظر وقوفکارانه ایله سیر ایتدیکمی کورونجه غزته‌جیلکمزه مطبعه ـ جیلغك‌ده مربوط بولندیغنی اکلادی ، استانبولده‌کی مطبعه‌مز حقنده تفصیلات استه‌مکه باشلادی .

مطبعه‌نك قپوسی یاننده کوزل برده کتبخانه‌سی واردی که بوراده خیلی آثار مطبوعه بولنیور ایدی . بوش دونمه‌مش اولمق اوزره بعلیکه متعلق مصور برکتاب آلدم .

بیروتده مطبعهٔ کتولیکه‌دن بشقه اون ایکی مطبعه دها وار ؛ اون قدر غزته نشر اولنیور ، اك مهمی « الاحوال » ایله « ثمرات‌الفنون » در .

صالی ، ۲۲ تشرین اول

ایکی کوندر بیرونك مکتبلرینی خیلی دولاشدم ، بوبابده بر فکر ویرمش اولمق اوزره اولا برایستاتستیق یاپه‌یم :

[خصوصی فوطوغرافیمزدن]

[بیروتده بر سوقاق ، آندریا اوتلنك اوکی]

Une rue de Beyrouth.

بیروتده مؤسس مکاتب اجنبیه‌نك عددی حقیقةً پك چوق واوقوتدیغی طلبه‌نك مقداری یکرمی بیکی متجاوزدر . بو بابده فرانسز ، ایتالیان ، المان ، امریقان ، انکلیز واسقوچیا ایله یونان مؤسسات علمیه‌سی یکدیکره فوق‌العاده رقابت ایلیور .

فرانسز مؤسساتندن « سن پول » راهبه‌لرینك قیز مکتبی ایکی بیکی متجاوز طالبه‌یی محتویدر . کذلك دیمتری تپه‌سنده کائن « نازارت » راهبه‌لری مکتبنده بشیوز طالبه اوقیور . ژزویتلره کلنجه مکتب طبیه‌لرنده ۱۵۰۰ طالب ، ۲۰۰ طالبه واردر ، بونلرك امتحان زمانلری فرانسه‌دن بالخاصه مشاهیر معلمین کلمکده‌در . ایکیشر ، اوچر یوز شاکردلك اوفاق فرانسز مکتبلری ایسه متعدددر .

ایتالیانلر قیزلره مخصوص بر وارککلره مخصوص برکه جمعاً ایکی مکتب وجوده کتیرمشلردر ، ایکیسنده درتیوزی متجاوز شاکرد موجوددر .

المانلرك « سن ژان » مکتبی رأس - البیروتده کوزل برموقعده کائندر . قیزلره مخصوص اولان قسمنی اوروپا اناث مکاتبنه معادل درجه‌ده کوردم . سن ژان مکتبنك مکمل برده خسته خانه‌سی وار .

آمریقالیلره کلنجه بونلرك بیروتده‌کی مؤسسات علمیه‌لری سکسان سنه‌یی متجاوز برمدتدر چالیشیور . جسیم برده کلیسالری موجوددر . مؤسسات علمیه‌لری میاننده مکتبدن بشقه مکمل مطبعه‌لرینی وپازار کونلری تعلیم وتربیه‌یه مخصوص خصوصی مکتبلرینی یاد ایتمك لازمکلیور . اصل مکتب ادیانه عائد قسم ایله طبابت وجسیم رصد خانه‌سنده علم هیئت شعبه‌لرینی حاویدر . مکتب طبیه‌نك صنوف عالیه‌سی درت سنه‌ده دوقتور یتشدیرییور . آمریقا مؤسساتندن اولان مکتبلرك بیروتده عددی التی بیکی متجاوز طالب وطالبه‌سی ایله ۱۴۱ ی تجاوز ایلدیکنی مکتبك ۱۸۸۹ تاریخنده نشر اولنمش بیاننامه‌سنده کوردم .

انکلیز مؤسسات علمیه‌سی ۱۸۶۰ سنهٔ میلادیه‌سندن بری موجوددر . مکتبلری آمریقانککیلر قدر مکمل دکلسه‌ده طلبه‌نك عددی قیز وارکك ۳۹۰۰ ی تجاوز ایلیور .

برده اسقوچیا مکتبلری وارکه بونلره اك زیاده موسوی چوجوقلر دوام ایدییور ؛ دوام ایدن شاکردانك عددی بیکه قریبدر .

* * *

بواقشام مفخری بکله برلکده بیروتدن طرابلسه کیدن ظریف شوسه اوزرنده ، یوکسك سازلقلر آره‌سنده خوش بر اقشام کزمه‌سی یاپدق . « شمالك ! » ، « یمینك ! » قومانده‌لریله طرف طرف کزدیردیکمز عربه‌جی‌یه « حاسب ! » دیه دورمق امرینی ویردیکمز زمان کونش غروب ایده‌لی خیلی اولمش ایدی . اوتلمزك قارشیسنده دکز اوزرنده « کلاهلی » نك لوقنطه‌سنه طعامه کیتدك . مفخری بك « کلاهلی » یی سائر لوقنطه‌لره ترجیح ایدییور . بورانك اولا نظارت فوق‌العاده‌سی وار ، ثانیاً باشنده‌کی بیاض کلاهیله بر هیئت غریبه ارائه ایدن لوقنطه صاحبی نظافت مجسمه دینه‌جك درجه ده براهل مراق . نه فائده‌که سمتك عدم مناسبتندن دولایی لوقنطه‌سی ایشله‌مه‌مش ؛ کمال اعتنا ایله پیشروب کتیردیکی طاووق قیزارتمه‌سنی اشتهالی اشتهالی یدیکمزی سیر ایدرکن لوقنطه‌سنی برقاچ کونه قدر قپایه‌جغنی محزونانه سویلیور ایدی .

چهارشنبه ، ۲۳ تشرین اول

اقشامه قدر دولاشمقدن ذاتاً فنا حالده یورولمش ایدم ، طرابلس واپورینك کیجه یاریسی حرکت ایده‌جکندن دولایی ساعت درده قدر وقت کچیرمك مجبوریتی بویور - غونلغی برقات دها زیاده‌لشدیردی . برآز اول واپورك مردیونلرینی چیقارکن : « قماره‌ده یتاغه برقاووشسه‌م ! » دییوردم . یتاغه قاووشدم اما اویقویی بوله‌مدم . چانطه‌لریمی واپورك قاریوله‌لی قماره‌سنه یرلشدیردکدن صوکره دفتریمی آلدم ، اوفاجق صالونه چیقدم ، طوانده آصیلی بربیوك لانبانك ضیاسی التنده اوقودیغکز سطرلری یازمغه باشلادم .

استانبولدن کلدیکم واپوره نسبةً « اوده‌سا »

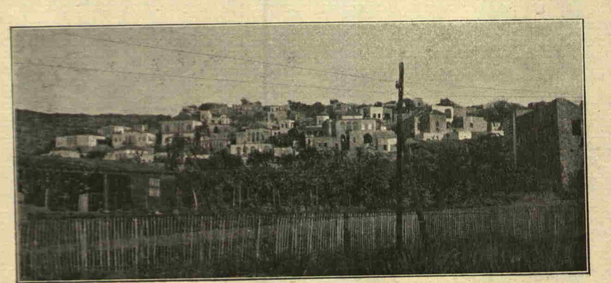

[خصوصی فوطوغرافیمزدن]

[جبل لبنانك قیشلق مرکزی]

Une vue de Liban

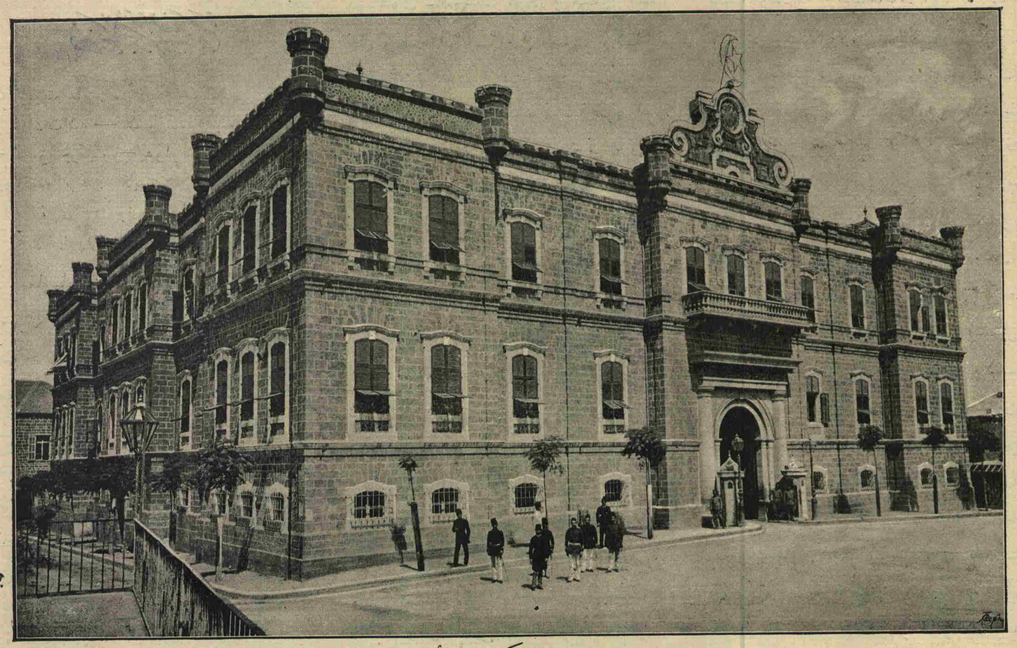

[بیروت حکومت دائره‌سی]

Le Séraï gouvernemental de Beyrouth.

نامنده‌کی بوروس واپوری پك غیرمنتظم . روایته نظراً روسیه قومپانیه‌سنك بو اك اسکی واپوری ایمش . شکلی‌ده عجائب . یالکز برنجی قماره‌لرك اورته‌ده اولمسی سفائن جدیده‌یی آندیربیور ، فقط او برنجی قماره‌یه اینمك ایچون اویله عجیب وغریب مردیونلری وارکه تعریف ایده‌مم .

بو صباح اوکله طعامنی عثمان بکده یمشیدك ، سفره‌ده مقام ریاستی اشغال ایدن عثمان بکك مینی مینی راشدی دوندنبری بشقه جدیت پیدا ایتمش ایدی ، چوجق مکاتب اجنبیه‌دن برفرانسز مکتبنه دوامه باشلامش ، آرتق دوندنبری « مکتبلی » اولمش ایدی ؛ اونك ایچون معتادی اولان حرکات طفلانه‌یی موقتاً براقمشدی .

طعامدن صوکره دائرهٔ حکومته کیتدم ، بیروت حکومت دائره‌سی بلدیه باغچه‌سنك کائن اولدیغی میدانه ناظر وشکلاً ظریفدر . بوراسی لوا مرکزی اولدیغی زمان انشا اولندیغی جهتله برآز اوفاقلغندن بحث ایدیلیور ایدی . صوکره آندریا اوتلنه لطفاً زیارت عاجزانه‌مه‌کلن مکتوبیٔ ولایت سعادتلو عبداه افندی حضرتلریله وذوات سائره ایله مشرف اولدم .

اقشام اوزری لیمانه ایندم . بیروت ولایتی معیتنه مأمور « خیرالدین » واپورینه کیتدك . واپورك قپودانی بك افندی بنی فوق‌العاده محجوب ایلیه‌جك آثار التفات و نزاکت کوسترمش ولطفاً اوتله قدر کلمشلر ایدی .

ریختم کنارنده‌کی لیمان دائره‌سی اوکندن صنداله راکب اولنجه درت کورکده « خیرالدین » واپورینه یناشدق . « خیرالدین » مجدداً تعمیر اولنمش یانندن چرخلی اخشاب بر واپوردر . واپورك مردیونلرینه آیاق باصار باصماز فوق‌العاده برنظافت وطهارتك ، بر اعتنای نظامپرورانه‌نك مفتونی قالدم . هر طرف پارل پارل پارلیور ، تمیزلکیله انسانك یوزینه کولیور ایدی .

واپورك سواریسی کمیجیلکه ، دکز - جیلکه ، عسکرلکه صوك درجه مراقلی غایت نازك وملتفت برضابط ایدی .

کیجه ساعت درتده ریختمدن بیندیکمز صندال لیماندن خارجه چیقدی . تحف دکلمی ؟ یالکز موسقوف قومپانیه‌سی واپورلری بیروتده لیمانه کیرمیورلر ، عالمی بیوك مشکلاته دوشورییورلر . هوا راکد ، دکز مساعد ایکن ینه صندالمز لیمانك آغزندن چیقدقدن صوکره برخیلی صاللاندی .

پنجشنبه صباح ، ۲۴ تشرین اول

واپورك حرکتنی دویمامشدم ، فقط توقفی بنی اویاندردی . پنچره‌یی آچدم ، دها پك ارکن ، عادتا اورتالق قراکلق ، یالکز اوزاقدن طرابلسك ایدینلغی کوریلیور . کونشك طلوعی چوق کچمدی ، توفیق افندی ایله قماره‌ده هنوز صباح قهوه التیسی ایتمش ایدك‌که قپو آچیلدی ، متصرف پاشا حضر - تلری طرفندن لطفاً کوندرلمش اولان برافندی کوروندی .

آرتق دفتری قپایورم . اقشامه ان‌شاءالله طرابلسده دوام ایدرم .

« مابعدی کله‌جك نسخه‌یه »

مصاحبهٔ فنیه

فنك ترقیات حاضره‌سی — فنك اقلامی — فنه دائر مناقشات قلمیه — نك اوغلنده «سینه‌ماتوغراف» — تدقیق حرکات — هوا زده عدم اطراد — اوروپاده‌ده بودن شکایت — اورمانلرك احوال هوایه تأثیری — بوز وطولو — انجمادده بلورلرك اشکال لطیفه‌سی

معلومات بشریه ومستحضرات ذهنیه‌یه عمومیتله فن ومعرفت اطلاقی صحیح ایدی؛ فقط حکمت وکیمیا کبی مشاهدات وتجارب صحیحه‌یه مستند فنون جدیده‌نك تدوینندن صکره مادةً اثبات وارائه‌سی ممکن وهر عقلك قبوله مظهر اولان جهتلر « فنی » عد ایدلمکه و ٢ + ٢ = ٤ کبی کوستریله‌مین خصوصات دائرهٔ فنه ادخال اولنمامغه باشلادی .

فنون جدیده‌نك تدون وترقیسی سایه‌سنده هیأت اجتماعیهٔ بشریه‌ده مدنیتك نه‌قدرایلری‌یه کیتدیکی ظاهر وغیر منکردر .

یالکز بو صوك عصر مدنیتك میدانه قویدیغی غریبه‌لر . اعجوبه‌لر بونی ارائه‌یه کفایت ایدر . فنك ترقیسی نتایجندن اولان ماکنه‌لرك صنایعده نصل بردور انتباه کشادینه سبب اولدیغی ودکزلرده یلکن کیملری یرینه واپورلر ، قره‌لرده اوکوز وآت عربه‌لری یرینه شمندوفرلر کچدکدن صکره عالم مدنیتك نه حاله کیردیکی کوز اوکنه‌در. بونلره کیمسه‌نك تقدیردن باشقه برشی دیدیکی یوق .

آنجق یوز سنه‌دنبری بیولوژی دینلن علم بشرده فوق‌العاده ترقی کوسترمشدر . حکمت طبیعیه‌نك ، کیمیای عضوی ومعدنینك، ماکنه‌نك یانی باشنده فیسیولوژی وتاریخ طبیعی‌ده ایلری‌یه کتورلدی . . . نهایت بیولوژی اربابی ارائه واثبات ایتدکلری ماده‌لردن برچوق « احکام فلسفیه » استنتاج ایتمکده‌در چکنمدیلر . ارباب شعر وادب فی منتسبلرینه ترك ایتدکلری حالده منتسبین فنون ادبا وشعرانك احتساساتی ،سنوحات فکریه‌سنی تدقیقه قویولدیلر .

فنون حاضره‌نك هردرلو مسائلی قطعیاً حل وفصله کیرشمکده‌کی وسعت وکفایتیله برابر عجزی‌ده درکاردر. فنون صرف عقل بشر محصولیدر . کائناده قوهٔ فاطره اویله جلوه‌لر کوسترمش که‌عقل بشر بونی ادراکده قاصردر . فن مشاهده وتجربه‌یه مستنددر. فقط احوال روحیه‌یی (ب + ح) مقیاسنه اورمق ویارکیمیا کرك پوته‌سنه صیقشدیرمق ممکنمیدر ؟

فنونك اوروپا افکار عمومیه سنه ، اوروپا اخلاقنه حال حاضرده تأثیرینی نظر دقته آلان وهر شیئی ، هرحادثه‌یی ایضاح واثبات غیرتنده ایکن بعض فوق‌الطبیعه احواله دائر ملاحظهٔ معقوله ومقبوله سردینه قدرتیاب اوله‌مدیغنی کورن ارباب دقت برقاچ آی اول فنون حاضره‌نك افلاسنه دائر نشریاته باشلامشلر ، ارباب فن‌ده بالطبع بونلره قارشی مدافعه‌یه قیام ایلمشلردر. اوبرقاچ آیدنبری اوروپانك اك جدی وفنی مجموعه‌لری بو یولده مقالات ایله طولدی . واسع بر مناقشهٔ قلمیه میدانی آچلدی . بو مناقشات « عالم فن » ده بر وقعه‌در ، بونك ایچون ذکر ایتمکدن کندیمزی آلهمدق . نتیجه ؟ . . . علائم سماك ، رعد وبرقك اسباب طبیعیه‌سنی ایضاح ایده‌بیلمکله فنك اوقدر مغرور اولمامسی وعجز ونقصانی اعتراف ایتمسی لازم کلدیکنه، بونکله برابر فنك صنایعده خدمات مهمه‌سنی وترقیات مدنیه‌یه تأثیرینی انکار ایتمك ده بداهتله قارشی یورومك دیمك اولدیغنه « شمدیلك » حکم ویرلمش کبی کورینیور . شو مناقشاتك مکاتب عمومیه‌ده تدریسات فنیه اوزرینه بعض حکومتلرك نظر دقتی جالب اولمش اولمسی‌ده محتمل عد اولنیور . مع‌مافیه بز دائرهٔ احتمالده دولاشمیه‌لم ، کشفیات اخیرهٔ فنیه‌یی کوزدن کچیرمکده دوام ایده‌لم :

* * *

بك اوغلنه کیدنلر ، یاخود ثروت‌فنونی منتظماً اوقویانلر [١] سپونیك غازینو سنك اوسته برسینه‌ماتوغراف ماکنه‌سی کتیریله‌رك — اعلانده دینلدیکی کبی — جانلی لوحه‌لر ورسملر سیر ایتدیرلدیکندن البته خبردار دررلر. ادیسون دارالصناعه‌سنك محصولاتندن اولان بو ماکنه‌یه دائر وقتیله خیلی معلومات ویرلمش ایدی ؛ ثانیه‌نك یوزده بری قدر برزمانده کندیسنه عرض ایدیلن رسمی ضبط ایده‌جك درجه‌ده حساس فوطوغرافی لوحه‌لریله برجسم متحرکك متعاقباً ومتوالیاً متعدد رسملرینی آلمق وبورسملری سرعتله کوز اوکنده کیمیه‌رك ویا کوزك نصب انظار ایلدیکی برزه عکس ایتدیره‌رك اوجسمی حرکت ایدیور کبی کوسترمك ؛ ایشته اساس بوندن عبارت. بزبك اوغلنه کیده‌جك ارباب تماشایی کندی کیفنه براقه‌رق بوماکنه‌نك نه‌کبی تدقیقات فنیه‌یه وسیله اولدیغنی تدقیق ایده‌جکز : فرانسه ارباب فنندن موسیو ماره ایلکه یکرمی سنه‌یه قریب برزماندن بری تدقیق حرکات ایله مشغولدر . برساعتك حرکتندن طوتکزده ضربان قلبه ، دوران دمه قدر هر حرکت بوذاتك نظر تدقیقندن کچمشدر. طبابت قائده کریوانك صورت حرکتی بومدققك غیرتی سایه‌سنده واضحاً اکلامشدر. انستانتانه فوطوغرافیلر میدان آلدقدن ، یعنی ثانیه‌دن قیصه برزمانده رسم آلهجق قدر حساس لوحه‌لر ترتیب ایدلدکدن صکره — ١٨٨٢ دن بری — موسیو ماره‌نك ساحهٔ تدقیقی ده غایت توسع ایتمشدر . معلومدرکه بولوحه‌لرله ابتدالری ثانیه‌ده اون ایکی رسم آلنه‌بیلدی ؛ قوشك اوچمسی، بیکیرك قوشمی لوحهٔ تدقیقه انعکاس ، ایتدی ضبط اولندی .

فرانسه حکومتی موسیو ماره‌نك تدقیقات متمادیه‌سنی تقدیر ایده‌رك کندیسی ایچون برتجربه خانه انشا ایتدیردی . لازم کلن تخصیصاتی باغلادی. موسیو ماره‌نك مساعیسی سنه‌دن سنه‌یه ارباب فنك نظر دقتی‌ده جلب ایتمکه باشلادی . فوطوغرافی لوحه‌لرینك اوقدر حساسی اعمال ایدلدی‌که ثانیه‌نك ١٠٠٠ ده بری برزمانده بیله برسم آلنه‌

مساعد . بوزمان نصل اولچولور ؟ بك قولای : چنبر کبی قپالی بر چرخ یاپیلیر و بوچرخ ثانیه‌ده اون دور یاپه‌جق برقوتله چوریلیرسه . بردوری ثانیه‌نك اوندہ بری برزمانده اولمش اولور . محیطنك یوزده‌بری مقداری بریره کوچوجك بریاریق آچیلیرسه بویاریقدن ایشیق چرخك سویلدیکمز سرعتله دورنده ثانیه‌نك بیکده بری برزمانده کیرمش اولور . بونکله برثانیه‌ده ١٠٠ رسم آلمق ممکندر . شو سایه‌ده برطابور عسکرك مروری امواجك ساحله هجومی یك کوزل تصویر وسینه‌ماتوغرافله کوز اوکنده جانلی برلوحه تجسم ایتدیریله‌بیلیر .

موسیو ماره بو تدقیقاتی سایه‌سنده کچن سنه بریبان آریسنك قنادی ثانیه‌ده یوز اون ، عادی آرینك کی ایکی یوز قرق وسینکك کی اوچ یوز اوتوز قدر اهتزاز ایتدیکنی اکلامش وهرکسه اکلاتمش ایدی .

کرك فن وکرك صنایع نفیسه اربابی موسیو مارەنك سعی وغیرتیله حرکات حیوانانه و قوشلرك بوجکلرك ، بیلانلرك ، بالقلرك حرکتلرینه وحتی فرانسه انجمن فنونی خیلی اشغال ایدن کدیلرك درت آیاق اوستنه دوشمسی کیفیتنه حقیله واقف اولهبیلمشلردر .

موسیو ماره مایعاتك حرکاتنی ده اینوب تدقیقدن کچیرمش وهواسنك صافیتنی کوزه‌درك پارسدن ناپولیه کیدوب هواده زرانك حرکاتنی‌ده اکلامغه چالشمشدر . حاصلی بومدقق حرکاتك غیرتیله عالم فنده پك برکتلی ثمرات اقتطاف ایدلمشدر .

* * *

موسیو ماره بر طرفده هواده ذرانك حرکاتنی تدقیق ایله اشتغال ایتمکده‌اولسون، دیکر جهتده احوال هوائیه‌یی کوزه‌دنلر ، روزکارلرك سرعتی اولچنلر ، سنه‌نك فیرطنه‌لی کونلرینی حساب ایدنلرده واردر . فیرطنه‌لر ، یاغمورلر ، قارلر ، صوغوقلر — بوسنه بوراده اولدیغی کبی — اوروپانك بعض محللرنده‌ده حساب وکتابه اویمامقده‌در.

بعض ارباب تدقیق بر محلده فیرطنه‌لی کونلرك خیلی سنه‌لر عین زمانه تصادف ایتدیکنی وقیشك عین ایامده باشلادیغنی قید ایتمش اولدقلری حالده صوك ییللرده عدم اطراد کورمشلردر.

فرانسه‌نك بر چوق نقطه‌لری بر چوق سنه‌لر شدتلی فیرطنه کورمدکلری حالده صوك سنه‌لرده بورالرك اکثری شدتلی روزکارلرك ، طولو دانه‌لرینك تخریبنه اوغرامش وعصرلرجه مدت منبت طانیلان یرلر عاقر کسلمشدر . فرانسه‌ده شو احوال طبیعیه‌نك اسبابی تدقیق ایدلدیکی کبی اسویچره‌ده دخی بوکا دائر تدقیقات اجرا اولنمشدر . فیرطنه‌لری منتظم اولان بر یرده هانکی سنه‌دن صکره غیر منتظم اولدیغنه باقلمش واوسنه‌دن اعتباراً جوار اورمانلرك تخریباته اوغرامش اولدیغی‌ده کورلمشدر . فرانسه‌ده صوك سنه‌لرده طولو تخریباتنه وروزکارك شدتنه معروض قالان ایالتلرده ینه صوك سنه‌لرده جسیم اورمانلرك خراب اولدیغی مشاهده ایدلمشدر . «اورمانلرمزه‌اوردیغمز بالطه‌لرك هرضربه‌سی چشمه‌لرمزدن برمقدار صو اکسیلتیر » سوزینی وقتیله بر دور الدیش سویلمش ایدی . اصابتی بوکون ظاهردر .

درسعادت جوارنده اسکداردن ازمیده ، استانبولدن چتالجه‌یه قدر محدود بر دائره داخلنده یاریم عصردنبری خیلی اورمانلرك تناقص ایتمش اولمسی هوالرمزك عدم اطراد بولدن ایلری کلك محتملدر .

فرانسه‌ده درت سنه‌دنبری اجرا اولنه‌کلن مشاهداتك نتیجه‌سنده اورمانلرك قطعیاً مزرعه‌لری صیانت ایتدیکی واسویچره‌نك یوکسکجه یرلرنده تشکیل ایدیلن اورمانلرك اشاغی‌یه طوغرو او جوارى طولو فیرطنه‌لرینك شدت وتخریبندن قورودیغی اکلاشلمشدر . همان اوروپانك هرطرفنده باخصوص فرانسه‌ده بویقینلرده یکیدن اورمانلر یتشدیرمك ایچون فوق‌العاده بر غیرت واردر . کتب مقدسه‌ده دنیاده بر اغاچ یتشدیرنك نائل اجر بی‌حساب اولهجغی ذکر اولنه‌رق انسانلر سطح ارضی اعماره تشویق بیورلمامشمیدر ؟

* * *

عجایبدر ! بعضلری طولودن ، طوکدن قورقدقلری حالده بعضلری‌ده طولونك اشکالنی وصویك انجمادیله حصوله کلن بلورلرك طرز لطیفنی شایان تماشا بولیورلر . بالخاصه انکلتره‌ده انجمادك اشکال وصور لطیفه‌سی عمومك نظر حیرتی جالب اولوب برپنجره جامی اوزرنده مختلف زمانلرده صولری طوکیره‌رق طبیعتك رسم ایتمش اولدیغی اشکالك فوطوغرافیلری مختلف شهرلرده وضع انظار تماشا ایدلمش وهر طرفده حیرتله کورلمشدر برپنجره اوزرنده مختلف زمانلرده ومختلف طوکلرده آلنان رسملرك شکلاً بری برینه بکزه‌مه‌مسی‌ده غریبدر . بر طاقمی کرفت دخمه‌لردن ، بر طاقمی هیچ برصنعتکارك ترتیب ایده‌میه‌جکی صورتده مرتب طاوس تویلرندن ، برطاقمی متعدد دفنه دالللریله بوداللر آرەسنه صوقلمش متحدالمرکز دائره‌لردن ویاسائر منتظم شکللردن عبارت ؛ والحاصل هیسنده باشقه برصنعت ، باشقه‌برترتیب باشقه برلطافت وار!

طوك رسملی فوطوغرافی جاملرندن انکلتره‌ده فنار جاملری یاپیلهرق پك مقبول طوتامشدر . حالی وقماش نسج ایدن . دیوار کاغدلری اعمال ایلین فابریقه‌لر ، نقوش وتزیینات ایله اشتغال ایدن قلمکارلر رساملر یکی بر چشید بولق ایچون نه‌قدر ذهن یورارلر ، اسکی‌حالی پارچه‌لری ایچون یوزلرجه لیرالر صرف ایدرلر ، مبانیٔ مشهوره‌ده‌کی نقوش وتزیینات رسملرینی الده اتمك ایچون اوزون اورون سیاحتلر چیقارلر . صنایع نفیسه‌نك برشعبه‌سی صرف تزیینات عائددر . عربی نقشلر بوشعبهٔ صنعتك اهمیتی کوسترن اك مهم ومقبول اثرلردر . اوته‌دن استاد طبیعتك عادی بر پنجره‌جامی اوزرینه صودن نقش ایتدیکی شکللر — فوطوغرافی صنعتنك یاردیمیله ثابت قیلنه‌رق اك مقبول وقیمتدار آثار

صناعیه صره‌سنده کوریلیور . انکلتره‌ده یونقوش طبیعیه‌نك لطافتنه قارشی بودرجه اظهار حیرت ایدلدیکنه وفوطوغرافیلرینه بوقدر قیمت واهمیت ویرلدیکنه باقیلیرسه یقینده پازار تجارته چیقاریلان حالیلرك قاشلرك ، کاغدلرك اشکال وتصاویری بوزك اشکال بلوریه‌سندن استنساخ‌ایدلمش اولدیغی کوریله‌جك ، صنایع تزیینیه‌ده بریکی دور آچیله‌جق دیمکدر .

انجمادایدن‌صو ، نیچون هروقت بشقه‌بر شکل آلیور ؟ نباتات علماسندن بری بوکا جواباً دیمش‌که : بر آغاجك‌یاپراقلری‌ظاهره‌ده هپ‌بری برینك عینیدر ؛ فقط تماماً بری برینه مشابه بر چفت یاپراق بولمق ممکن اولمامشدر . یاپراقلرده اختلاف اشکالی موجب اولان قوت بوزك‌تبلرنده‌ده اختلاف شکل ونقشی موجب اولیور .

— بر دمیر پارچه‌سی یوکسکدن براقیلیرسه نیچون یره دوشیور ؟

— برطاش پارچه‌سی نیچون دوشیور - سه آنك ایچون .

جواب بوکا بکزه میورمی ؟ . .

صویك انجمادیله بویله اشکال لطیفهٔ منتظمه حصولی نه کبی اسباب طبیعیه تحتنده‌در ؟

اوت ، قدرتنه وترقیات حاضره‌سنه حیران اولدیغمز فن بعضلرك ادعاسی کبی افلاس‌ایتمه‌مشدر ؛ نه چاره‌که ماء منجمدك اشکال منتظمه ونقوش لطیفه‌سی نه سببله حصوله کلدیکنی ایضاح ایده‌جك بر قوتلی نظریه کوسترمکه هنوز مقتدر دکلدر ، عاجزدر .

م . صادق

بخارلی عربه‌لر

بخار ایله‌عربه‌ایشلتمك شیمدی آرتق یاشنی باشنی آلمش ، بول‌بول‌برعصرلق

طرابلس شام متصرفی سعادتلو
[ضیا پاشا حضرتلری]
Zia Pachs, gouverneur de Tripoli.

عمرصاحبی اولمش برمسأله‌در . بیك‌یدی‌یوز یتمش ، یتمش بش سنه‌لرنده . بلکه دها اول برطرفنده قوجه برقازغان ، برچوق بورو - لر ، استوانه‌لر ، دیشلی دیشسز چرخلرله درت تکرلك اوستنه قونمش برابتدائی‌واپور ماکنه‌سندن باشقه‌برشی‌اولمیان، اوطوره‌جق محللریله برابر دهشتلی برثقلت پیدا ایده‌رك ساعتده — یرینه کوره — اوچدن نهایت اون کیلومتریه قدر قطع مسافه ایده‌بیلن عربه‌لر تك توك ایشلتلمکده‌ایدی. بیك‌سکز یوز اللی سنه‌سنه قدر برخیلی موانعله برابر بونلرك اصلاح واکمالی ایچون صرف مساعیدن کری طورلمدیغی حالده جدی بر ترقیه دسترس اولنه‌مامش . حتی بیك‌سکز یوز اوتوزده دمیر یوللرینك کسب انتظام ایله اوروپاده تعممه باشلادیغی زمان هرنه‌ دنسه بویکی واسطهٔ نقلیه‌یه طرفدار اولمیان ویاخود آتیسنی مجهول‌کورن بعض اشخاص طرفندن لوقوموتیفلره بخارلی عربه‌لره رقابت ایتمکه یك زیاده چالیشلمش ایسه‌ده موفقیت حاصل اوله‌مامشدر .

بوموفقیتسزلکك سببی شوایدی : اوزمانك عربه‌لری اساساً یك آغر اولدیغی ایچون قوتلی وبناءً علیه آغر برجهاز تحریکه محتاج اولمقله برابر بو آغرلق تکرلکلرك اوزرینه صورت غیر متساویه‌ده انقسام ایتدیکندن یولده — خصوصیله یاغمورلو زمانلرده — بونلرك اك کوچك حرکتی بیوك بربخارقوتی صرفنه لزوم‌کوستریوردی. حال بوکه دمیریول قطارلری ایچون بویله برمحذور یوقدی . رایلر اویله یاغمورلرله ، فلانلرله بوزولمق شانندن اولمیان برمحرك آهنین تشکیل ایتدیکی ایچون قطارلر — نصل برهواده اولورسه اولسون — تزیید بخاره محتاج اولمقسزین یوللرینه دوام‌ایدیوردی. ایشته بودوام ، بومنتظم وتدریجاً مترقی دوام اوته‌کی عربه‌لری فرسخلرجه کریده براقمشدر .

بونکله برابر ینه‌ارباب صنعت ایشه حل اولنماز برمعمانظریله باقیور ، قوتی زیاده ثقلتی آز بر جهاز تحریك ایجاداولنورسه مقصد حاصل اوله جغنه بر قناعت فنیه ایله قانع بو - لنیوردی . بو قناعت ماکنه‌جیلکك الیوم محیر عقول بر درجه‌یه کلن ترقیاتیله برابر بویویه بویویه بر امنیت قویه مرتبه‌سنه واصل‌اولمش ونهایت چیلکك بورو شکلنده استعمالی سایه‌سنده ایشته هم بك خفیف هم‌ده آلهبیلدیکنه قوتلی

[خصوصی فوطوغرافیزدن]
[طرابلس شامك قلعه‌دن کورونشی]
La vue générale de Tripoli.

شعر

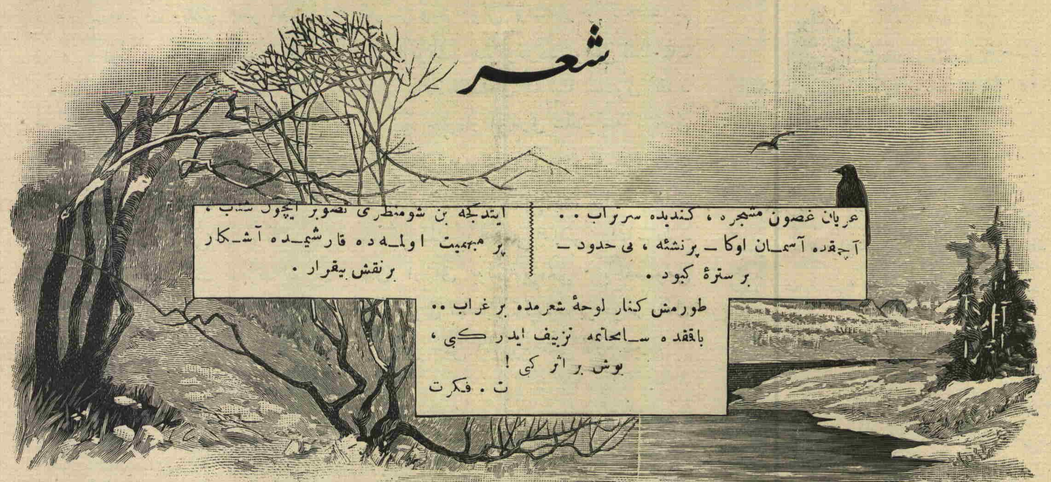

بخار ماکنه‌لری ، عربه‌لری اعمال‌واستعمال ایدلمکه باشلامشدر .

شیمدی بخارلی عربه‌لر اوزون اوزون مسافه‌لری ، همده کمال تصرف وسهولتله ، قطع ایدییور . کچن سنه پارسدن بوردویه قدر ۱۲۰۰ کیلومترومسافه نهایت یوز ساعتده قطع‌ایدلمك اوزره برمسابقه یاپلمش ایدی ؛ قازانان عربه ٤٨ ساعت ٤٨ دقیقه ده یولی آلدی ! شو حسابجه عربه‌نك سرعتی ساعتده ۲٤ کیلومترودن زیاده‌یه چیقارکه طوغروسی شایان استضعار برسر - عت دکلدر .

بونوع وسائط نقلیه‌دن صورت استفاده یه‌کلنجه ابتدا تراموای واومنیبوس نوعندن عمومه مخصوص اولانلری ذکر ایتمیلدر . بونلر مسافه‌نك آزلغی جهتیله آره‌لرنده شمندوفر ، تراموای ایشلتلمسنه محل کور - لمین ، زمینی‌ده غایت دوز اولان ایکی نقطه بینده آمدشد ایتدیریلیور واکثریتله ایکی درلو اولیور : برنوعی عادتا بیلدیکمز توامـوای عربه‌لری کبیدر . یالکز اورته یرندن ایکی‌یه بولنه‌رك برقسمی ماکنه‌یه ، دیکر قسمی‌ده یوکلیله تخصیص ایدلمشدر . عربه‌نك تکمیل ثقلتی — ایکی قوندوکتور ، اون‌ایکی یوکلی‌ده برابراوله‌رق — درت‌بیك کیلو غرامدر . بعضا بوکا یکرمی درت کشیلك برعربه دها طاقیلیرکه اوزمان ثقلتی یدی بیك کیلویی بولور وساعتده اون بش کیلومترو کیدر .

دیکر نوعی‌دهاسرعتله‌ساعتده‌یکرمی کیلو مترویول آلیر ؛ فقط اونك آیرنجه برلوقوموتیفی واردر ؛ یوکلی عربه‌سی بولوقوموتیفه ربط اولنور . هپسنك بردن آغرلغی اوچ بیك ایکی‌یوز کیلو غرامدر . بونوع عربه‌لر کیلومترو باشنه اون سانتیملك پترول‌صرف ایدر .

کوچك ، یالکز ایکی یاخود درت کشیلك خصوصی عربه‌لرده دائما ترجیحاً پترول استعمال اولنمقده‌در . غازله ایشلین ماکنه‌لری اداره انجون برکره معلومات فنیه‌یه حاجت یوق . اوندن باشقه بو مایعك نرده اولسه حفظی ممکن . یالکز برمحذور وارکه اوده پترولك بولاتی وبرن قوقوسی. بوکا ماکنه‌نك حرکاتندن متحصل صار - صنتی‌ده علاوه ایدلمك لازم کلیرسه‌ده ارباب صنعت شوصوك محذورك چارهٔ دفعی پك قولای بولمش : عربه‌نك تکرلکلرینه وملو - سیدلرده اولدیغی‌کبی هواسی آلنمش برر لاستیك بوروکیریلنجه صارصینتلرعادتاحس ایدلمز درجه‌یه کلمش . ذاتاً بوکبی شیلرده مسأله ایلك خطوه‌ی آتمقده‌در ؛ اوفاق‌تفك مشکلاتك اقتحامنده هیچ کوچلك چکلمز . بولاستیك بورولرك اوروپاده عادی عربه‌لر تکرلکلرینه‌ده وضع‌ایدلمکه باشلامش اولمسنه نظراً اوزولوب یرتلمسندن حصوله کلن مصرف‌ایله‌کوز قورقوته‌جق‌درجه‌ده برشی اولمسه کرك .

وملوسیددن بحث ایتمش ایکن شونی‌ده اونوتمیملم :

بخار ایله یوروین یالکز عربه‌لر دکلدر ؛ آیاق یرینه پترول قوتیله حرکت ایدر اوچ تکرلکلی وملوسیدلرده واردر . بونلر بیلدیکمز « تریسیقل » لردن یالکز اوفاجق برتحریك ماکنه‌سی برده پترول قوقوسی ایله‌قابل تفریقدرلر ؛ دیکرجهتلری‌فرقسزدر. حتی « په‌دال » تعبیر ایدیلن‌آیاق یری‌ده — ماکنه‌نك علاوه‌سندن طولایی — قالدیرلمق لازم کلیرکن ، راکب پك‌دیك یرلرده‌ماکنه - سنه معاونت ایده‌بیلسین‌دیه ، ابقااولنمشدر. شوحال ایله بووملوسیدلرك یالکز برنقصانی قالیرکه اوده اوطوره‌جق یرك طارلغی ، راحتسزلکی‌در . الیوم بونقصان ، معهود اکر بوزونتیسی شیلرك برینه صندالیه قونمق صورتیله ، اکمال اولنمش وفضله اوله‌رق بونلرك ایکی کشیلکلری یاپیلوب راکبلر ایچون یالکز باشنه کزمك محذوری‌ده اورته‌دن قالدیرلمشدر .

دیکر طرفدن موسیو هه‌نیغ نامنده بر دوقتور برلینده خسته وبارملی نقلنه مخصوص عربه‌لره وملوسید اصولی تطبیق ایله غایت نافع بر اختراع وجوده‌کتیرمشدر ، شیمدی‌یه قدر خسته‌لر اوزون ، آغر ، کلفتلی برطاقم عربه‌لرله نقل‌اولنوردی. بوعربه‌لرده‌خسته ایله برابر ایکی‌ده‌خسته‌خدمتجیسی‌بینردی. دوقتور

هەیئ بونلرك مصرف وكلفتی نظر اعتباره آلەرق عربه اوزری خفیفجه اورتولو بر تسكره حالنه قوندیغی وآت یرینه بری اوكه ، دیكری آرقه یه ایكی ولوسپید تكرلكلی طاقیلوب بوتكرلكلری اماقلریله تحریك ایتمك وظیفه‌سی‌ده خسته ایله برلكده بولنه‌جق خدمتجیلره تودیع اولندیغی حالده مقصد حاصل اولەجقی آكلامش واوكا كوره پایدیرتدیغی نمونه خسته عربه‌لری هرطرفجه بك زیاده حسن تلقی كورمشدر .

بوعربه‌لر درونده خسته بركره خسته خانه‌یه ، یاخود كیده‌جكی یر نره‌سی ایسه اورایه صارصلمقسزین كیدییور . اوراده خدمتجیلر تسكره‌نك قوللرینه یاپیشیر یاپشمایز قالدیروب ناخسته‌نك یاتاغنه قدر كمال سهولتله كوتوردییورلر . اسكیسی كبی مریضی عربه‌یه قویمق ، ایندیرمك ، صوكره برسدیه‌یه قویوب یاتاغنه چیقارمق نوعندن زحمتلر ، صیقنتیلر یوق . حاصلی اسكی عربه‌لره نسبةً بویكی اصول ایله خسته نقلی هم اهون ، هم تهلكه‌سز ، هم ده‌سهولتلیدر . اهوندر ، چونكه بر حیوان بسلمكه احتیاج قالمیور . تهلكه‌سزلكی ، سهولتی ایسه محتاج ایضاح دكلدر .

وسائط نقلیه‌نك بویله بخار ایله ، یاخود قول وآیاق قوتیله تحریك واداره‌سی جهتنه كیدلمسی حیوانات ایچون اولدقجه اهمیتلی برمدار تسلی عدایدلمك لازمكلیر ؛ خصوصیله جنس فرس بوندن عادتا ممنون اولمالیدر . فقط هیهات! اخیراً ترانسوا آلده براكتون معدنی صاحبی میمونلرك معدنجیلكه بك زیاده استعدادی اولدیغنی كشف ایله بوحیوانلردن یكرمی درت دانه قدر تدارك ایده‌رك اولدن تعلیم ایتدیكی ایكی همجنسلری واسطه‌سیله بونلری تربیه ایتمش ومعدننده ایشلتمكه باشلامشدر .

مایمونلر مفطور اولدقلری خاصهٔ تقلید ایله چوربا جیلرینی شوكشف معقولدن طولابی باشی كوكه ایرمك درجه‌لرینه كتیرمشلردر . معدنجینك اصل ممنون اولدیغی جهت یكی عملەسنك اسكیلری كبی خرسز وسرخوش اولمامالریدر . فقط كیم بیلیر ، كونك برنده بونلرده شوایكی فضاحتك لذت وجاذبه‌سندن — یه سوق تقلید ایله — خبردار اولەرق سلفلرینه التحاق ایتمیه جكلر واونلری آرامیه جقلرمی ؟ بورالره محل قالمامق ایچون ترانسوا آل معدنجیسنك درت اللی عملەسی دائما سلفلرندن اوزاق بولندیرمسی ، باخصوص ایشلدكلری معدنك نه‌قیمتده برجوهر مغفل اولدیغنی حس ایتدیرمه‌مسی لازم كلیر .

قدری

برمخترعك وصیتنامه‌سی

اسوج مهندسلرندن اولوب دینامیت مخترعلكیله معروف بولنان موسیو (نوبل) ك چكنده فرانسه‌ده كائن (سان‌ره‌مو) شهرنده وفات ایتمش ایدی . مومی الیهك براقش اولدیغی وصیتنامه بوكره كشاد ایدلمش اولدیغندن محتویاتنه دائر فرانسز غزته‌لری زیرده‌كی معلوماتی ویرییورلر :

موسیو (نوبل) ك ثروت متروكه‌سی پارس وسان ره‌موده‌كی خانه‌لری ایله لوندره ، پارس ، پترسبورغ واستقولم بانقه‌لرینه مودوع بولنان اسهام وتحویلاتدن عبارت اولوب بونلر كاملاً فروخت ایدیلنجه اللی میلیون فرانق تشكیل ایده‌جكدر .

ثروت مذكوره‌نك فائضی قسماً حكمت طبیعیه ، كیمیا ، وعلم منافع الاعضا ایله‌طبجه الك مهم كشفیاته موفق اولانلره مكافات اعطاسنه تخصیص اولنه مق كبی قسماً دخی بین‌الملل اخوت بشریه فكرینك دها زیاده توسیعنه ، دائمی اردولرك الغاسنه وباخود تنقیص مقدارینه ومسالمت عمومیهٔ جهانك تأمینیله بقاسنه موفق اوله‌جق صورتده حركت ایدنلره مكافات اوله‌رق ویرلمسی وصیتنامه‌نك جملهٔ احكامندندر .

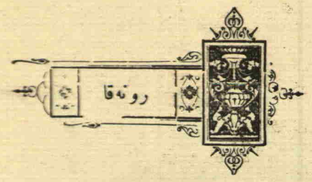

معارفه‌مز پك ساده ، پك طبیعی بر صورتده بدء ایتمشدی . محبتلی بر نظر بزی بری برمزه دوست ایدیوبرمشدی . ابتدا چكینیور ، یانمه قدر صوقولا میوردی . كوله كوله بش آلتی آدیم آتجه‌یه قدر كلیر . قوجه‌مان بیاض قاپه‌لاسنك آلته بیغلان فیستولرك ، تتته‌لرك آلتندن پارلاق نظرینی محترزانه ، محجانه عطف ایدر ، آرتق پك آدیم آتاماز ، بر ، نهایت ایكی ... طورور ایدی . كوله‌رك اكیلیردم . طوتمق ایچون اوزاتدیغم الم بوشه كیدر ، قورقه قورقه بر ایكی آدیم كری چكیلیر ، تكرار یاقلاشمق ایچون باشمی چویرمه‌می بكلر ایدی . نهایت بركون جسارت ایتدی ، برعزم قوی ایله آغیر آغیر كلدی ، یوموق یوموق پارماقلرینك ایچنده صیقدیغی كیچه صفالرله نركسلری آووجه براقدی ، قاچدی ، كیتدی .

صوكره بن كورمه‌دن تایانمه صوقولمشدی ، آرتق یاقه‌لادم ، بلندن طوتدم ، خفیف وجودینی یردن قالدیردم . توز طوپراق ایچنده روغنی اوچمش سیاه پاتیكلری هواده چرپیندی . دیزمك اوستنده طومبول یاناقلرینی اوقشادم ، احترازی بیتدی ، سویملی یوزی بنه كولدی . ایشته بوندن صوكره دوستلغمز قطعیت بولدی .

ایشدییور ایدم ، اسمی رونه ایدی . دادیسی ماریدن — نارین بروجود اوزرنده نازك سیمالی سویملی بروم قیزی — اقشاملری شو بوكسك ساحل كنارینه طوپلانان ارككلردن ، قادینلردن برچوقلرینه وارنجیه قدر هپسی ، كوچوجك دوستمه ، « رونه » دییورلردی . بعضاً ، ساده « بونسوار رونه! » ایدی ، بعضاً شفقتلی بر صدا ایله كوزل بر قادین : « رونه قامو! » دیر ، اینجه پارماقلرینی

چوجوغلك یووارلاق چكه‌سی آلتندن محتله كچیریور ایدی . بعضاً ده اختیار بر دوقتور ، طوبراقلی اللرینی صیقار ، « قالیسه‌را رونه‌مو » دییه باشلار ، روبجه اوزون اوزون سویلەر ایدی . لكن اك زیاده رونه‌قا دییه سویلیردی . كندیسنی سومه‌ین ، اونه بویوك نه اوفاق قاره كوزلرینك لمعان صافیانه‌سندن برشطارت بولمایان بوقدی ؛ نه‌قدر دوستی واردی ، كندیسنی نصل لذتله اوقشارلر ایدی ! فقط او ، بوتون محبتلرینی بكا حصر ایدییوردی . المده معهود صاری قاپلی كتابلردن بری ، كلوبده شوبله هرزمانكی یرمه ، هر طرفی كوزلجه كوره بیله‌جك بر كوشه‌یه اوطوردمی ، بندن اول كلش ایسه ، حاضرلادیغی كیجه صفالری ، آرتق هیچ قورقمسزین ، آتیله آتیله كتیریر ، اینجه سسیله روبجه كله‌لری یاریم یاریم سویله‌ر .. كیم بیلیر نه‌لر آكلاتیردی . بن اوندن اول كلش ایسه‌م ، ایلك ایشی دادیسنك الندن قورتولارق راست كله برچیچك یاقه‌لامق ، صوكره بوهدیه‌سیله كلوب بیان محبت ایتمك اولوردی .

بردفعه كورمشدی ، اوقدر اطراد ایله كتیردیكی چیچكلردن برینی ژاكتمك ایلیكنه طاقمشدم . آرتق بوندن صوكره صیم صیقی طوتدیغی آووجنده‌كی خفیف كیرلی تراله قاریشمش چیچكلری بكا ویرمكله قناعت ایتمز اولمشدی . لطیف برچوقورلق ارائه ایدن دیرسكنی تحته قاناپه‌یه طایار ، كووده‌سنی ایلریه سوره‌ر ، طایانیر ، چیلاق اسمر باجاقلری هواده صاللانیر ، زورله قاناپه‌یه چیقا بیلیر ؛ صوكره — كوزلرنده بر لمعه ، دوداقلرنده بر تبسم — كلیر ، هیچ اهمیت ویرمكسزین كیرلی آیاق قاپلریله دیزلرمی چیكنه‌ر ، كوچوك الیله بریاقه‌مه طوتونور ، آرتق اولانجه اهتمامی كوزلرنده اوقونور ؛ غیر ثابت بر موازنتك ویردیكی اهتزاز ایله اوته‌یه بری‌یه كیدن دیكر النده‌كی چیچكی ایلیكه كچیرمك ایچون اوغراشیر .. برچوق اوزونتیلرله موفق اولور ایدی . آرتق صبر ایده‌مزدم . اومعنالی سیماسندن اوپر ، كوكسم اوژرنده صیقیشدیرر ، صیقیشدیرمقدن لذت بولور ایدم . نهایت جانی صیقیلیردی . ویرییلدامغه باشلایه‌رق بانی طوغرولتور ، قوجاغمده اوطورماز ؛ براقیردم ، چیچكلرك باشنه كیدر ایدی .

بوایكی سنه‌لك حاشاری چیچكلرك اك انصافسز بردشمنیدر . اوفاق ، یموشاق پارماقلرینك آرامسنه آلیر ، اولانجه وحشتی كوزلرینه طوپلار ، بعضاً دوداقلرینده اوزاتیر ، او اینجه پاپراقلری قوپاریردی . بونلر اوچه اوچه اوته‌یه بری‌یه تمایلدن صوكره طوپراقده قورو اوتلره قاریشدقلری صیراده رونه‌قامو ، باشقه چیچكلری قوپارمش . پارچه‌لامش ، باشقه‌لرینی قوپارمغه ، پارچه‌لامغه حاضرلانمش بولنوردی . بعضاً اللرنده نركسلرك یشیل رنكی قالیر ، بعضاً آجی اللریی آغزینه كوتورور ؛ یوزینی اكشیده‌رك كلیر ، اوكمده‌كی باردا غه تیتره‌ك اللریله یاپیشیر . اوستنه باشنه دوكه‌رك ایچر ایدی .

نم یانم ذاتاً كندیسی ایچون امین بر التجاكاه ایدی . بر چوق یارامازلفلریله دادیسنی قیزدیرنجه ، محبانه ، نوازشكارانه خفیف بر طوقاندن قورتولمق ایچون قوشار ، ایكی اللرینی موازنه بولمق اوزره قالدیریر . كاه موفق اولور ، قوللرم آراسنه آتیلیر ایدی . آرتق گه‌وره‌ك دادیسی — دوداقلرنده تبسم — ایلریله‌مز ، قیریلیر ، عشوه ایله دونه‌ر ایدی . رونه‌جكم ، غالبیتك ویردیكی برغرور ، تكدیردن مصونیتك بخش ایتدیكی بر سرور ایله باشدن آیاغه قدر تیتره‌ر ، چیرپینیر ، آزاجق طوروب صیقلدقدن صوكره بنه كیدر ، برلره اوطورور ، كوچوك آووجلرینه ایچه طولدیرامادیغی طوپراقلری روزكاره صالیوبره‌رك بیاض البسه‌سنی كیرله‌تیر ایدی .

كوچوك معذب بونی بكاده یاپار ایدی . طالغین قالدیغم بعض دقیقه‌لری قوللار ، نایانمده طوپراق طولو اللرینی آچیوبریر ایدی . فقط بو نادردی . اك منتخب اویونمز چیچكلردی . بونلری آووچ طولولریله یولار ، كتیرر ، شاپقه‌سنك ایچنه طولدیرر ایدی . آرتق ایسته‌دیكی قدر قوپاردقدن صوكره حصیر اسكمله‌یه ، قارشیمه ، كچر . ایچه‌سسیله اكلاشلمامز برمقام طوتدیرر ، بعضیلرینی طاقم طاقم طوپلار ، بعضیلرینه حرصلانیر یولار ، آتار ، كولر ، یوزمه باقار ، دوام‌ایدردی . برگون ، آوجیلرك آندقلری بوش قووانلردن ایكیسنی قیمتلی پرلنطه‌لركی اهمیتله طوته‌رق كلشیدی . بونلری ماصه‌نك اوزرینه دیكلكنه قویدق . طوپلادیغی قهقهه‌لری ، یولدیغی پاپراقلری اوچلرندن ایچریسنه صوقویوردق ؛ رونه ، بوكیرلی مقوالرك ارستندن طاشان چیچكلر قارشیسنده اوقدر ممنون ، ممنونیتندن اوقدر كوه‌زه اولدی‌كه سویخندن نه یاپه‌جغنی شاشیرمش ، كوزل كورمك ایچون بر پارچه اوزاغه چكیله‌رك باغیرا باغیرا چیرپمغه باشلامش ایدی . صوكره ، بردنبره ، نا كهظهور بر آرزویه ، آكلاشلماز بر هوسه تابع اوله‌رق بوتون بو خزینه‌لرینی روزكارك اوكنه براقیورمش ، یره‌دوشنلری حرص ایله چیكنه‌مش ایدی .

بویله ثباتسزلغی ، قاتی یوركایلكی ایله برابر نزاكت حسیاتدن‌ده محروم دكلدی . بر اقشام الندن ایكی دمت چیچكله كلدی . برنی آرتق هیچ لاقردی‌یه لزوم كورمه‌دن تبسم معتادیله براقدن صوكره دیكرینی والده‌سنه .. هراقشام‌الندن بر دیكیش ، یالكز باشنه برماصه‌ده وقتی اولدیرن ، آرا صیرا چشمان متفكربله افقك مبهمیتلری اراسنده بلكده محتلر آرایان او اوزون بویلو مستعد غلیان كوزل ایتالیانه كوتوردی . بو متفكر ، بو احتاسپرست والده‌یه دست صافیله پایدیغی بردمتی تقدیم ایدن كریمنك غروب شمس آراسنده وجوده كتیردیكی لوحه‌یه باقیوردم . رونه دمتی تمام والده‌سنه ویره‌جكی زمان بردنبره جایدی ، یاریسنی آلدی ، مدید ، آتشین بربوسهٔ محبتدن قورتولدقدن صوكره تكرار كلدی ، قالانلری بكا اوزاتدی . اینجه سسیله : تی‌ماما‌سو ! تی‌ماما‌سو ! كلمه‌لرینی تكرار ایدییور ، روبجه آكلامادیغمه‌جانی

صيقيليوردى . كچن غارصونه نه‌ديمك اولديغنى صوردم . « آنه‌كه » معناسنى افهام ايتديكنى آكلايجه آرتق رونه‌يى بوتون بوتون عزيز برمحبتله كوكسم اوزرنده صيقدم ...

اوخ ، بوكوچوجك قيز ، پاپانسز المردن متشكل برحياتك انظاره تسلى بخش بر كوشهٔ خضارتدن محروم اولان پاپس ، آتشين صحرالرنده بنم ايچون نه آرامبخش بر واحهٔ تزيه ايدى . قوجاغمه آلوب طاتلى كوه‌زه‌لكلرى آراسنده كنديسنى اوقشادقدن ، اوته‌يه برى يه قوشوشوركن كاه طوروب بكا عطف ايتديكى انظارده افهام ايتديكى شفقتلره قلبمى آچدقدن صوكره بو هر دورلو حسابدن ، هر درلوخفى مقصددن عارى ، صميمى ، كوچوك بر محبت پيوست روحمى ازاله ايله لطيف برسرينلك ويرردى . بو محبت صانكه لطيف ساحللر آراسندن كمال سكون ايچنده جريان ايدن برجوى صاف وبراق ايدى كه بوكا تماسده فكرمك بوتون قاره‌لرى ، كيرلرى آقار كيدر ، قلبم يكى برلرزشله چارپاردى . آه ، سوردم بوچوجوغى ! اونك بنى قصقاندينى قدر بن‌ده اونى قصقانيردم . بنم رقيم صالنجاق ايدى ، رونه بونى دنياده هرشيئه ترجيح ايدردى . صالنجاق خاطرينه كلنجه ، درعقب المدن قورتولور ، دادينى اورايه قدر سوروكلر ، مطلقا صالنجاقده ، بشقه چوجوق بولنماسى‌ده كنديسنجه حائز اهميت دكلدى . بويله بر مانعه‌يه تصادف ايدنجه سلاح تجاوزينى چكر ، طوردينى يرده حدتدن قيب قرمزى ، صچرار ، آغلار ايدى . كوزل رونه‌جكم صالنجاقده بوس بوتون كوزل اولوردى . كوزينه باشقه برفركلير ، اسمر چهره‌سى باشقه برينه‌لك آليردى . بعضاً والده‌سى ، دها برايكى كنج صالنجاغك اطرافنه ديزيلير لر ، كمال اهتمام وشفقت ايله اكيلمش باشلرينك سياه كوللكه‌سى تااوته‌ده ، افقك آتشين رنكلرى اوزرنده ترسم ايدر ايدى . دادينى ، رونه‌قاينى خفيف

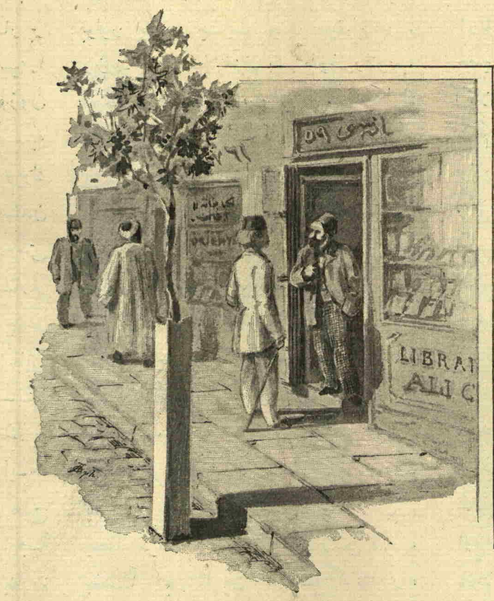

مائى و سياه رومانى رسملرندن :
[احمد جميل على شكيب افندينك كتبخانه‌سنه اوغرار]
Noir et Bleu, roman de Zia Bey, illustrations de Diran.

خفيف ايتر ، بوتون بواطرافنده‌كى شفقتلى نظرلر برپارچه سرعت ايچون تيتره‌ر ، كوچوك دوستم كيفندن كولر ايدى . محبتك خودپرستلكى ايله رونه‌نك هپ يانمده طورماسنى ايسترکن شوصالنجاغى بكا ترجيح ايتديكندن طولاى عزت نفسمده خفيف بر جريحه بولمقله برابر بولوحه‌نك قلب وفكرمه پك ايلك ايتديكنى حس ايلردم . ايستردم ، كه رونه صالنجاقده هپ بكا باقسين ، دوداقلرنده ، كوزلرنده ، آچان چيچكلرى بكا حصر ايتسين !

رونه بوقدر چابوق عفو ايتمزدى . بركون باشقه برچوجوغى سوديكمى كورمش ، تام برهفته طارغين طورمش ايدى . معذب اولديغمى بيليوردى برقات دها مضطرب ايتمك ايسته‌يورمش كبى باشقه دوستلرينه التفاتى زياده‌لشديرمش ، قوجاقلرندن اينمز اولمشدى . بردفعه بيله باشنى چويروب بكا باقمامش ، صانكه موجوديتمدن خبردار اولمامش ايدى . بوغازينه پك دوشكون اولديغى حالده چيروزدن ، پينردن ، لوقومدن محرو ميته تحمل ايتمش ، بونلرى خاطرينه كتيرمه‌مش ايدى . بركون ناصلسه يانمدن پك ياقين كچيوردى ، لوقومى اوزاندم ، ابتدا كچوب كيتمك ايستدى ؛ يوريه‌مدى ، طوردى .

اولجه‌ده بويله طورمش ، بن باشقه برچوجوغى اوقشاركن حدتله ، نفرتله باقش ايدى . فقط بودفعه قاچمادى . طارغين طارغين كلدى . شكرى يدكدن صوكره بردفعه كولمكه باريشديغمزه برعلامت كوسترمكه بيله لزوم كورمه‌دن بوحالى پك طبيعى ايمش كبى يوريدى . كوچولش ده ايكى سنه‌لك برچوجوغه انقلاب ايتمش بوبوك قادينك آرقه‌سندن دوشونه‌رك باقدم .

باواش باواش بنه ايصندق ؛ چونكه كوچوك اوبور بيه‌جكه طاياناميوردى . بعضاً اوته‌ده بريده طولاشدقدن صوكره ، ماصه‌نك باشنه كلير ، كوچوك آياقلرى اوزرنده يوكسلير ، بيه‌جك آرار ، آغزينه برزيتون ، برپارچه پينر ويرينجه‌ينه حاشاريلغه قوشاردى .

بوقدر معارفه ، محبت ايله برابر رونه‌قا ايله اوزون اوزون قونوشمغه امكان بوقدى . ايتاليان بروالده‌دن ، فرانسز بربردن تولد ايتمش اولديغى حالده ، روم دادى النده بويوديكندن ، فرانسزجه بركله بيله سويله‌ميوردى . رونه قانك عائله‌سنه عائد اولان مختلف وقتلرده پارچه پارچه طوپلانمش بو تفصيلاتى برآرقداشه حكايه ايتديكم صرده ، والده‌سى ديديكم كوزل ايتاليانك هركون نصل منتظماً دكز كنارنده‌كى قهوه‌يه كلديكنى ، نصل النده دائما برديكيش بولوندىغنى ، نصل هركون باشقه توالت ياپديغنى ، اولرى شو آغاجلى صوقاقده اولديغنى ، رونه‌يى شويله سوديكنى ، حاصلى بوتون بواوفاق تفك شيلرى پك زياده اهميتله آكلاتديغمى كورمش‌ده — خفيف برلرزش اجفان ايله مترافق برتبسم ايچنده — پك‌ده حقسز برتلميح اولمايه‌رق : « اسمى‌ده غالبا ، ديمشدى ؛ مادام آرنو ! » بو احتمالى ردايتمكده نه‌قدر تهالك كوسترمشدم ، صانكه رونه‌جكمه اولان قيمتلى محتمه

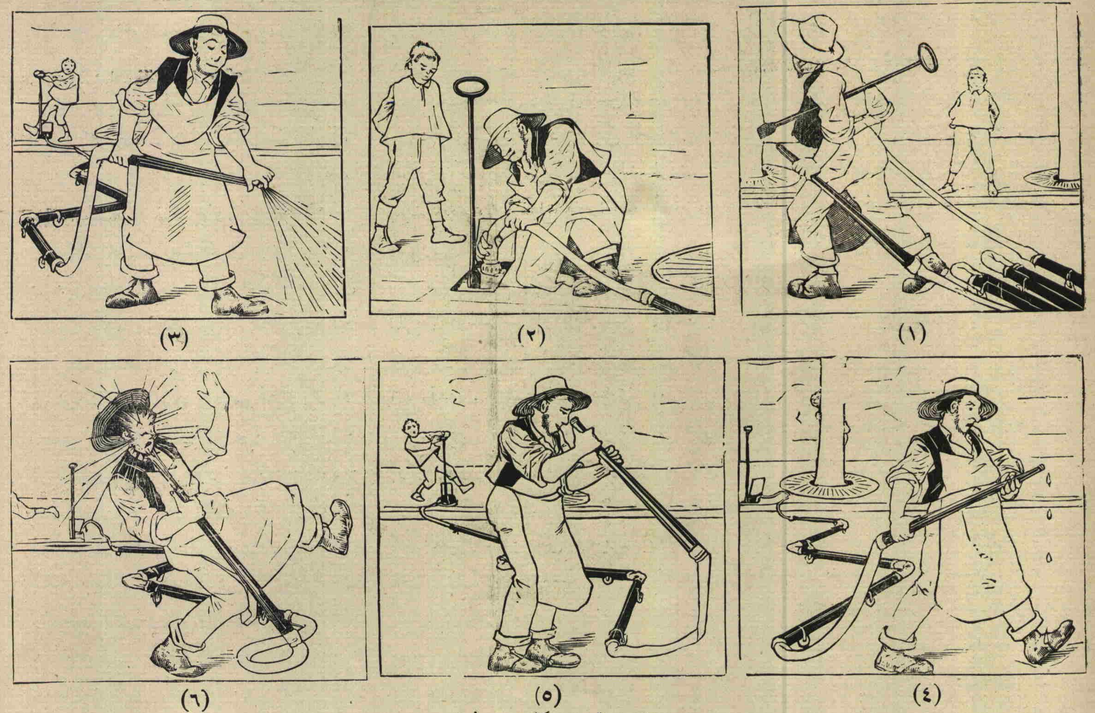

(١) (٢) (٣)
(٤) (٥) (٦)

[مندرجاتسز حكايه : معذبلك]

قارشى برتجاوز وقوعه كلمشدى‌ده بونى المدن آلمامارى ايچون اوكا درت ايله صاريليوردم . درت بش كون برى بريمزى كوره‌مه‌دك . بعضاً بن استانبوله ايمشدم ، بعضاً اونلر كله‌مشدى . بومدت ايچنده رونه‌قانك والده‌سى ديه تلقى ايتديكم كوزل قادينك جوجوغك اقرباسندن باشقه برشى اولماديغنى اوكرنمش ، اصل والده‌سنى — قيصه طيقناز براسمر قادين — طانيشدم . بوهيچ بكله‌مه‌ديكم كشف — نصل سويله‌يم؟ — رونه‌نك قيمتى نظرمده صانكه تنزيل ايتمشدى . فقط بونك وقوعى قطعياً آكلامق ايسته‌ميوردم . مبهم بر صورتده حس ايتمك قطعيت بولمقدن اهون كليوردى . چونكه كنديمدن امين دكل ايدم . شو بايانى حسابى قلبمدن اخراج ايچون رونه‌يى كورمك ايسته‌دم .

وقت كچمش ، هرزمانكى يرم اشغال اولونمشدى . برپارچه اوزاق بر يرده اوطوردم . كوزلرمله رونه‌قاينى آرايوردم . كوچوك وفاسز بش كونلك برغيبوبت ايله بنى اونوتمشدى . بنه يم‌اسكى يرمده — شبهه‌سز اوراده چيچك چوق اولديغى ايچون — طولاشيور ، بواقشام اوراده اوطورانلرك وبردكلرى مزه‌لردن ييور ، اونلره كوليوردى . بر آرالق كوردم ، كه دادينى كنديسنى چاغيرمش ، الله بر دمت چيچك وبريور ، قولاغنه برشيلر سويله‌يور . رونه بونلرى برماكنه كبى بكا كتيردى . ساحه‌نك اوزرنده بيه‌جك برشى كوره‌مه‌ـ ينجه بر لاقيردى بيله سويله‌مه‌دى ، يكى دوستلرينه قوشدى .

دادينى اولماسه ايدى ، احتمالكه رونه‌نك الك ابتدا بكا هيچ چيچك بيله كتيرمه‌يه‌جكنى ، اوكوزل قادينك كنديسنك والده‌سى اولماديغنى بيلسه ايدم احتمالكه بن‌ده رونه‌يى هيچ سومه‌يه‌جكمى دوشوندكجه آجى برحس ايله بوحبتك‌ده يالان اولديغنى كوره‌رك متأثر اولويوردم ....

آيا-تقاوس — ١٧ ايلول سنه ٣١٢

حسين جاهد

ثروت فنونك رومانى

مائى وسياه

محررى : عشاقى زاده خالد ضيا

[٢٧٣ نومرودنبرى مابعد]

تاشو محاوره‌نك بدايتندن برى او انسه‌سنك سويلدكلرينى اوزاقدن ، برقومشو اوندن كلن نوحات مانم كبى پارچه پارچه ديكله‌يور ؛ كولكه‌لرك اهتزازاتنه ، والده‌سنك وجودندن يوكسلن ظل خياله طالعه‌رق ذهنا دوشونيوردى ؛ « بركون ... » مقدمه‌سيله باشلانان اوبى نهايه وقوعات كنديسنك دوشونجه‌لريله قاريشيور ، بولاتمغه باشلايان ذهننك ايچنده برتلاطم حصوله كليور ، اره صره بلوطلرله محمول بر سماده كيزلى بركونشدن فرجه‌ياب فرار اوله‌رق قوشوشان ضيا پارچه‌لرى كبى ذهننك تلاطم سحابى اوزرندن برفكر آواره كچيور ، تادرينلرده

برلعهٔ خاطره اوبانیور ، صکره بنه بوتون بوشیلر کویا دماغنك کونشی سونیورمشجه - سنه ظلمتلره بوغولیور ؛ او وقت ایشیتد - کلرینی اکلامامغه ، دوشونمك ایسته‌دکلرینی طوپلایه‌مامغه باشلایور ؛ شقاقلرینك اراسنده بر قاصرغه دونه‌رك بوتون بوکوچك تلاطمکاه ایچنده بولدقلرینی چوپریور ؛ غیر قابل مقاومت بردورانك محکوم جاذبه‌سی ایده‌رك چکیور ، قوپاریور ، دوندیریور ، قیوریریور ؛ دها صکره بوجادله‌نك کندیسی‌ده بیتوان متاعی قاله‌رق بوقاصرغه بوتون او انقاض افکاری قیریلمش ، پارچه‌لانمش ، پاره‌لانمش صالیوریور ، زلزله سربور - یوردی . « برکون ... » احمد جمیل بنه سیلکنه‌رك دیکله‌مك ایستر ، برمدت حکایه‌یی تعقیبه موفق اولوردی ؛ فقط بر آرالق والده‌سنك بر سوزی کیدر ، ذهنك ایچندن بر خاطره‌یی طیرمالایه‌رق اویاندیرردی . « آه ! اوت ، برکون ... » ، اوده تخطر ایدیوردی ...

— خاطریکه کلیورمی ؟ برکون اقبالی اختیارك اوینه کوندرمش ایدك ، اوکیجه اورادہ قالمش ایدی . . . ایلك اوکجه هر کیدیشنده کوزلجه عودت ایتدیکی حالده اوکون خسته کبی کلیشدی ... ایشته او کیدیش صوك کیدیش اولدی ، اوندن صکره اقبالی اورایه کوندرمك قابل اوله‌مادی ، بن اصرار ایتدکجه « اختیار ممنون اولمه‌یور ، کیتدیکمزی ایسته‌میور ، بکك باباسیدر ، نه ایسترسه یاپسون ، فقط بن کیده‌م » دییور ، سبب ؟ ...

صبیحه خانم بنه اونکاه استفساریله اوغلنه باقیور ، اونی سویلتمك ایچون اصرار ایده‌رك علاوه ایدییوردی : — سبب ؟...

احمد جمیل : — آه ! ملوث مخلوق ! دییوردی . آیاغه قالقدی ، اننه‌سنك یانه قدر کیتدی ، یانی باشنده دیز چوکدی ؛ شیمدی صبیحه خانمك کوزلری بنه بر احتلاج شدید ایله قاپانیور ، پریشان یاشلر کیرپیکلرینك اوجنده بنه طولاشمغه باشلا -

یوردی : — پکی ، اننه ، اقبالی نه یاپه‌جغز؟.. دیدی .

بوسؤال اوزرینه ایکیسی‌ده سکوت ایتدیلر ؛ شو نقطه‌ده بوایکی قلب بوتون آجیلریله کویا یکدیکرینه صارلمشلردی ، ایکیسنده‌ده عین احتیاج تدبیر: « نه یاپه‌جغز؟» دییوردی .

صبیحه خانم نهایت کوزلرینی قالدیردی ، اللرینی اوغلنك اوموزلرینه قویدی ، خسته‌دن قطع امید ایدن برنظر یأس عمیق ایله باقدی ، « هیچ ! . » دیدی ...

هیچ !.. هیچ !.. صحیح ؟ اقبالی اونچهٔ قهر یأسدن قورتارمق ایچون هیچ بر واسطه‌می یوق ؟... احمد جمیل بوکا اینانه‌میور ، قرداشنی اولدیرن اومصیبتك فقدان چارهٔ رفعنه قناعت ایده‌میور ، شمدی کنارلری یانان کوزلریله آننه‌سنه باقیوردی . هیچ ، اویله‌می ؟ دیمك اقبالی قورتارمق ایچون بر شی یاپه‌میه‌جقلر ؛ اونی بویله ایچریده ، اوطه‌لرك اغوش تنهائیسنه التجا ایده‌رك ، اغلامقده ، یأسدن قیوراتمقده بردوام براقه‌جقلر ، اویله‌می ؟...

صبیحه خانمك کوزلری آرتق قورو ایدی ؛ درین ، ثابت ، نومید برنظرله احمد جمیله باقیوردی ؛ شمدی خاطرندن برچاره ، یالکز برچاره کچیوردی ؛ احمدجمیل‌ده اونی دوشونیوردی ؛ او چاره‌نك اسمنی سویله - مکسزین بر مناقلهٔ مقناطیسیهٔ افکار ایله ایکیسی‌ده عینی دوشونجه ایله مشغول اولدقلرینی آکلادیلر ، صکره احمد جمیل دوداقلرینك آراسندن « اولدیرمکله مساوی » دیدی ، بونك برچارهٔ نجات اولدیغنه قناعتی واردی ، ذهناً « بشقه برتدبیر ، اونی بوسبوتون قورتاره‌جق بشقه بردوا بولمالی » دییوردی ...

* * *

احمد جمیل اوطه‌سنده یالکز قالدیغی وقت آیاقلرینك آلتنده بردنیا پارچه‌لانمش کبی همشیره‌سنك انقاض حیات شکسته‌سی قارشوسنده‌چاره‌سزلکدن ، برشی یاپه‌مامقدن متولد برفتور عمیق ایله یتاغنك کناریه اوطوردی ؛ اوراده ، غیر متحرك ، قوللری صارقش ، کوزلری بوش برنظرله اوطه‌نك مبهم برکوشه‌سنه دیکلمش طوردی .

شمدی بو ازدواجی دوشونیور ، بوتون تفصیلات ماسبقی اجمال ایدییور ؛ بو ازدواجك نصل وجوده کلدیکنی ، بونتیجه‌نك نه یولده اسباب ایله تولد ایتدیکنی تحلیل ایدییور ؛ بونده برمسئولیت موجود ایسه اونك کیمه عائدیتی لازم کله‌جکنی بولمق ایسته‌یوردی ...

او زمان پك بی‌قید طاورانمامشمی ایدی ؟ همشیره‌سنه انتخاب اولنه‌جق رفیق حیاتی تماماً اوکرنمك ، طانیمق ایچون بر احتیاطده بولنمشمی ایدی ؟ مطبعه‌ده ایکی سیغاره دومانی آره‌سنده احمد شوقی افندینك فکرنده طوغیورن بو مسئلهٔ ازدواجك اوبر ایکی هفته‌لق تاریخ مقدماتی بوتون احتیاطسزلقلریله ، قیدسزلکلریله خاطرینه کلیور ؛ مطبعه‌ده بر یازیخانه‌نك کنارنده کیمسه‌نك ایشیتمه‌سندن احترازاً ایکی اوچ دقیقه سورن محاوره‌جکلرله همان بیتیوبرلش اولان بوازدواج ایشته بوکون شو نتیجه‌یی ویرمش ایدی ... « احمد شوقی افندی ... بدلانك بری : » دییوردی ؛ صکره بردن قلبنی برشی ، یاقیجی برشی بورقدی ؛ احمد شوقی افندینك زوزکجه معنیدار بر وضعیتله « مطبعه اختیارکدر » دیدیکی خاطرینه کلدی . احمد جمیل بوفکری ذهندن دفع ایتمك ، اونی دوشونمه‌مك ، اداره‌مأمورینك بووارلاق هیئتیله او صیرینقان یوزینی کورمه‌مك ایچون جبر نفس ایتدی ؛ فقط شمدی اوفکر مسلط اولمش ؛ اوراдن چیقمامق ایستیور ، « بومسئولیت بکا عائد » دییوردی . احمد جمیل برخصم موهوم ایله مجادله ایدرجه‌سنه بوفکرله جنکلشیوردی . « بن او مسئله‌ده مطبعه‌یی دوشوندمی ؟ بالعکس اونك ایچون بر صوغوقلق طویمامی ؟ دمی ؟ احمد شوقی افندی اوندن بحث ایدنجه حتی قلباً حدت ایتمه‌دمی ؟ » دییوردی ، فقط اوفکر مسلط ذهننده شمدی اداره مأمورینك سیمای تراشیدهٔ متمسخرینه تمثل

ایده‌رك برصورت آلیور ، کنیش برخندهٔ استهزای شبه‌دار ایله دیشلرینی کوسترەرك صیریتیور ، قودورتجی بر نظر رموز کار ایله باقه‌رق : « عجبا ؟.. صحیحمی ؟.. امینمیسك ؟ . . . » دییوردی .

بو فکر مسلطه مجادلهٔ درونیسندن احمد جمیل مغلوب ، مقهور چیقدی ؛ بو ازدواجه کندیسنه بویوك برحصهٔ مسئولیت ترتب ایدییوردی ، بو حقیقت قابل انکار دکل ایدی . احمد جمیل کندی کندیسنه ویردیکی بوحکم دهاشك آلتنده ازیلیوردی ؛ برنقصانئ تنور ایچنده اشکال مبهمه‌کبی کورونن کوچك کتاب حجره‌لرینه ، دیوارده ملولانه صاللانان خریطه‌یه ، یازیخانه‌سنك اوستنده مکتب ارقداشلرینك ، — هیهات! اومسعود حیات مکتب دوستلرینك — بر پلیازه تشکیل ایدن رسملرینه کویا « بنی سزده مسئولمی تلقی ایدییورسکز ؟ بنی سزده محکومی ایدییورسکز ؟ » سؤال استمدادکارانه‌سیله باقدی ؛ افراطه ، هر شیئه مزج ایلدیکی مافوق الحقیقته شو دقیقه‌ده هر وقتدن زیاده مغلوب ایدی ؛ آرتق کندیسنه صفت محکومیتله باقمغه نفسی مجبور ایتدکدن صکره عادتا علیهنه خدمت ایده‌جك بوتون تفصیلاتی تزیین وتقویه‌یه اوزندی ، شمدی کندیسنه قارشو خصمانه تدقیق مسئله ایدییور ، مسئولیتی کاملاً یوکلنمك ایچون سبلر بولیور ، « سنسك ، بوتون سبب سنسك ... » دییور ؛ هنوز قلبنده خفیف برصدای مدافعه ایله تبریه‌یه چالیشان حسی ذهناً تکرار ایتدیکی بونقرات ایله تماماً اسکانه اوغراشیوردی. بر آرالق بوحکمه دها زیاده قوت ویرمك ایچون « حتی ... » دیدی .

همشیره‌سنك بربیانجی به‌کسب ارتباطندن حس ایتدیکی قسقانجلغك ، اوهفته‌لرجه سورن وهیچ بروقت تمامیله زائل اولمه‌میان اذای درونك براز انطفاپذیر اولمسندن صکره برمطبعه صاحبی اولمق احتمالنی کسب قوت ایتمش کوره‌رك قلبنده انکشاف ایدن ازهار خولیا تماماً خاطرینه کلدی ، مطبعه‌ده یالکز قالدیغی کیجه‌لر ناکهان بر مسوده‌نك اورته‌سنده قالیوبره‌رك دوشونجه‌لرینه‌بر زمزمهٔ ساکته‌ایله دمکیر اولان اویالکزلغك آراسنده شو مطبعه‌ده برکون هر زمانکی موقعندن بشقه برموقع طوته‌جغنی دوشو - نمه‌مشمی ایدی ؟ ... دها صکره اختیارك مصایتی اوزرینه اولا اك ایی حسلری اویانمش ایدی ؛ اختیاره آجیمش ، انشته‌سی ایچون طویمقدن خالی قاله‌مدیغی حس نفرته براز دها وسعت ویرمش ، حسینجها افندینك چکیلمه‌سنه نظر ناخشنودی ایله باقمش ، علی شکیبك محرراتکه وداع ایده‌رك بر دکا - نجیلغه تنزلی برفیعه حکمنده تلقی ایتمش ایکن تاقلبنك درینلکلرنده ، خفی کوشه‌لرنده بوتون بوشیلرك آلتندن برشکوفهٔ امل چیقه‌جغنه اعتماداً کیزلی کیزلی کولومسر براميد مختفی دکلمی ایدی ؟ دیمك اوکوزل حسلر ، اونلر هپسی یالان ، هپسی ساخته ایدی ... یواش یواش اوخندهٔ امید کوچك بر نور میال انخساف شکلنده پارلارکن کیتدکجه اتساع ایتمش ، بلوطلردن صیریلان برمهر نوروز کبی شعشعهٔ انجلاسیله بوتون او سحائب مظلمهٔ حسیاتی طاغیته‌رق قلبنی امواج انوارینه بوغمش ایدی . شمدی ارتق احمد جمیل صاقلایه‌میور ، کندیسنه عادتا — امال منفعتجویانه‌سنه‌برچوق حسیات کزیدهٔ انسانیتی فدا ایتمش — بر کوتو مخلوق نظر متنفریله باقیوردی ...

طوغرولدی ؛ برعذاب مدهش بوغازینی صیقیور ، باشنی برمنکنه ایچنده پارچه‌لایوردی ؛ براز هوا الق ایسته‌دی ؛ قراکلقده قالیرسه دها ایی دوشونه‌جکنی ، ظلمتدن ترشح ایدن برآرامش وهم عدمله براز مستریح اولاجغنی تخمین ایده‌رك مومی سوندیردی ؛ اوطه‌سنك پنجره‌سنی آچدی ، کیجه‌نك رنك منجمد سیاهی ایچنده بررکتلهٔ متحشدهٔ ظلام شکلنده دها سیاه ، دها کثیف کورون قومشو اولره ، یاقین دیوارلره باقدی ؛ شمدی بوسیاهلقلری یوتمق ؛ بر نفس رطیب مقبرکبی سیماسنه بارد ، منجمد ، ممازده دوداقلرله رعشه‌بخش بوسه‌لر قوندیران بورنك بی‌حیاتی کاسه کاسه بر نوشابهٔ تسلیتساز عدم کبی قانه‌قانه ایچمك ایسته‌دی ؛ جکرلری ، کویا نفس حار سموم ایله یانان جکرلری بوکوثر ظلامدن برحظ باران حس ایدییوردی ....

« شمدی نه‌یاپالی ؟ » دییوردی ؛ یارین بنه براجیر صفت ذلیلانه‌سیله اومطبعه‌یه کیده‌جك ، اوآدم ایچون چالیشه‌جق ، هیچ برشیئه واقف دکل ایمشجه‌سنه اوکا کوملك ایچون جبر نفس ایده‌جك دکلی؟...

« لکن مطبعه‌ده بلکه اونك قدر بیمده حقم وار » دیمك ایسته‌دی ، بوفکرله قوت بولغه چالیشیوردی ، فقط هیهات ! آرتق حقیقتی تزیین ایده‌میور ، کوزینك اوکنده تماماً تجلی‌یه باشلایان ذلت موقعنك اوزرینه برسترهٔ شعر منور چکه‌میوردی .

بوراده ، پنجره‌نك کنارنده ، کوزلرینی بوظلمتلره طولدیره‌رق ، بی‌پایان بر عمق سیاه شکلنده امتداد ایدن بوفضای اسودك سینه‌سندن جیقان سکوته بکزر اوغولتیی دیکلیه‌رك ؛ اوته‌ده‌بریده بوزمین صاف ظلمت ایچنده برر صاری لکه شکلنده پارلدایان منور پنجره‌لردن ، برقاچ محتجب ضیا پارچه‌لرندن فلك نظره چالیشه‌رق ، آرتق کوزلرینك اوکنده دهاش ، وسیع بر اوچورومك منفذ قعر نایاب خشیتی آچه‌رق کندیسنی یوتمغه مهیا اولدیغنی کوریوردی .

او وقت بعض قورقنج ، کابوسلرله محمول رؤیالر آراسنده بربوشلق ایچنه دوشو - یورمش ؛ بیتمز توکسمز رسقوط بی‌انصافانه ایله یتیشلمز بولنماز بردرینلکه اینیورمش کبی ایچنده برشی طویدی ؛ مطبعه‌ده آرتق ساعات مساعیسنه برامل روحپرورك اشتراك ایده‌میه‌جکنه ، بالعکس اوراده کندیسنی نفرت ایتدیکی برآدمك اسیری صفتنده کورمکدن منع نفس ایتمك ممکن اوله‌میه‌جغنه امین ایدی . بونتیجه‌یی تا ایلك کوننده بری مجهول برحس کندیسنه خبر ویرمکدن خالی قالمادیغی حالده اوکیتمش ، عائله‌سنك ثروت یکانه‌سی اوملوث مطبعه‌نك دیشلرینه

آتیوبرمش ایدی . شیمدی خطاسنك اهمیتی بر فکر افراطپروری ایله ذهننده بویویور ، برجنایت دهشتنی آلیوردی...

بوندن صکره نه‌یاپه‌جق ؟

براز اول همشیره‌سنك چارهٔ دفع مصیبتی آرارکن بر حکم اعدام سقوط باردیله دوشن کله صویه دوشن بر طاش پارچه‌سی کبی آغر آغر ، کذرکاهی یاره‌رق: غیر قابل رجعت بر سقوط ایله قلبنك اك درین نقطه‌لرینه قدر ، درلو املری ازه‌رك ، خولیالری پارچه‌له‌یه‌رق اینیوردی: هیچ!...

اوت ، هیچ ، بوندن صکره هپسنه وداع ایتمك ، بر آرالق بخار سکر شعر ایله بولانان کوزلرینك اوکنده ترفعی کوردیکی کاشانهٔ املك شمدی کنار انقاض خاکسانه اوطوروب اوزون برنظر حرمان ایله مانعی طوتمق لازم کلیوردی ...

یا لامعه ؟... یا اثری ؟..

اوزمان کویا قلبنده بر قوت خفیه بر خواب کراندن سیلکنه‌رك اویاندی ، بوایکی خاطره بردن طمارلرینك ایچنده بر سیالهٔ آتش طوتوشدیردی ، شمدی کوزلری اوته‌ده بریده بر زمین سیاه اوزرینه سرپیلیویرمش صاری لاٴل خنده شکلنده ایشیلدایان نجومه باقیور ، بونلرك اراسندن شاهد خولیایی برابر تابان کبی کوریيوردی.

اوت ، لامعه ایله اثری ... اوزمان اللرینی اوزاتدی ؛ قراکلقده ، مندرك اوزرنده یرادای ملول ومحتضر ایله سریلن اودفترجکی ، او انیس امالی آراشدیردی ؛ اونی یاره‌سی باغلانه‌جق ، قیریق قنادی صاریله‌جق مجروح برکوکرجین کبی اوقشا یجی ، اوپوجی بر الله طوتدی ؛ قراکلقده یازیلری کورمیه‌رك یاپراقلری چویردی ؛ صوك صحیفه اوله‌جغنی تخمین ایتدیکی یاپراغه قدر کلدی ، اوراده اوایکی کلمه‌یی ، او بش صفری بروهم رؤیتله تکرار کوردی ... لامعه !.. شمدی اونك خاطره‌سیله بوتون متانت طبعی ، بوتون عزم مساعیسی جانلاندی ؛ شوراده ـ الده بودفتر شعر ، قلبنده کثیف برظلمت حسیات ایچنده یالکز برفرامید ـ قارشوسنده بی‌پایان بر فضای عدم شکلنده امتداد ایدوب کیدن شوسمای سیاهی استشهاد ایده‌رك لامعه‌یه مالك اولمق ایچون کندی کندیسنه یمین ایتدی ...

بودقیقه‌ده احمد جمیل ارتق تماماً اتخاذ قرار ایتمش ایدی . نه‌اولورسه اولسون ، مادام که موفقیت حیاتی اونکله قائم ، بو مطبعه‌یه تملك ایتمك ایچون صبر ایده‌جك ؛ بوتون اوهام حسیاتنه غلبه ایده‌رك یارین بنه مطبعه‌یه کیده‌جك ، بنه چالیشه‌جق ، اوغراشه‌جق ، هر شیئه تحمل ایده‌جك ، تاکه ...

* * *

احمد جمیل ارتق یتاغنه کیرمك ایچون عجله ایدییور ، بو صوك قرار اوزرینه اویومق ایسته‌یوردی ... ایکی الیله دفتری دوداقلرینه قدر چکدی ، کوزلرینی قپادی ، اوغیر مرئی کله‌جکلرله صفرلری اوزون بر بوسه ایله اوپدی ... بولیل مظلمك سینهٔ هول انکیزندن برنفس چیقدی . احمد جمیلك شوبوسهٔ عشقنی برموجهٔ سیاه ایچنده تسعید ایتدی ...

احمد جمیل اکثریا چوق دوشونجه‌لی زمانلری تعقیب ایدن درین اویقولردن بریله اویودقدن صکره صباحلین کندیسنی تماماً اعادهٔ سکون دم ایتمش بولدی . الك اول اقبالی دوشوندی ، « شبه‌سز ، کیجه‌کی طغیان اعصاب کچمش اوله‌جق » دییوردی ، اقشام همشیره‌سنه اعادهٔ سعادت ایده‌بیلمك ایچون هیچ بر امکان تصور ایده‌مزکن بو صباح بلکه شو ایکی قلبی یکدیکرینه تقریب ایده‌بیلمك ممکن اوله‌جغنی دوشونیوردی ؛ اقبالی بوصباح دها ساکن برنظرله تدقیق ایتمك ، احتمال براز سویلتمك ایچون قرار ویرمش ایدی. همشیره‌سنه « سن شونقطه‌دن مجروحسك » دیمکسزین ، اونك نوع بدبختیسنی تعیین ایتمکسزین تداوی ایتمك ایسته‌یوردی ... خسته‌نك پیش نظرنده میدانه چیقاریلیویرن امراض قدر تداویسی مشکل شی اولمیه‌جغنی بیلیردی .

انسانلر تأثیرات محیطه‌نك نه قدر اسیریدرلر ! مظلم برکیجه‌نك شوصباح منوری بوتون بقایای ملالنی، بوتون تاقینات یأسنی سیلمش ایدی ؛ شیمدی برده‌نك آچیق قالمش برکنارندن خفیف برکونش طالغه‌سی کیره‌رك احمد جمیلك قاریولهسنك کنارینه قدر برستون مائل متلاطم تکلنده دوشیور ، هوا وضیادن مرکب برشلاله کبی یوز بیکلرجه توز پارچه لرندن ، اینجه قیللردن ، اوبر اوطه‌نك طونوق هواسنده کوریله‌مین غیر قابل تعداد وتعیین ذره‌لردن مرکب شناورلریله ، رقاصه‌لریله طالغه‌لانیور؛ بواوطه‌نك سکون صباحی ایچنده برلرزش مستئ حیات اویاندیریيوردی . شمدی احمد جمیل یازیخانه‌سنك کوشه‌سنه ، بجاقلری صاللانه‌رق ، اوطورمش ، سیغاره‌سنك دومانلریله بو ستون متلاطمك اویونلرینی سیر ایدییوردی .

بعضاً اغز طولوسی دومان پوسکو - ره‌رك ، بعضاً کوچك کوچك حمله‌لرله حلقه‌لر مالیویره‌رك ، اره صره بر مقره‌دن ایپلك بوشانیر کبی اینجه بر خط رقاص چیقاره‌رق بونلری سوزکون کوزلریله تعقیب ایدییوردی ؛ بوبلوطجقلر، حلقه‌لر، شریدلر اولا اوطه‌نك بی‌حیات کورونن هواسنده فرسز بریاضلقله نقطهٔ توجهنی تعیین ایده‌میه‌رك متردانه صاللانیور، صکره اوستون منورك جاذبهٔ تلاطمی برحلقه‌نك کنارینه ایلیشیور ، صویه دوشمش بر اینجه کاغد کبی او دومان طبقه‌سنك اوزرندن پریشان بر طالغه کچیور ، کویا انسجه‌سی چوزولیور ، پارچه پارچه طاغیلیور ، دها صکره اوزرینه بر بلوط کولکه‌سی اصابت ایتمش برقار سطیحه‌سی شکلنده برطونوقلق براقیور؛ اووقت اویوز بیکلرجه شناورلرك رقاصه‌لرك هر آن متبدل رقص متموجنده دها سریع ، دها طربناك برفعالیت، بربحران تازهٔ حیات اویانیوردی .

مابعدی‌وار

احداحسان

Rédacteur en chef
AHMED IHSAN

6me Année—No 305
14 Janvier 1897

BUREAUX:
78, Grand'rue de la Sublime Porte
CONSTANTINOPLE

ABONNEMENTS.
150 piastres ou 32 franc par an pour tous les pays de l'union postale

ثروت فنون

توجيهات وحوادث قسمى

SERVET-I-FUNOUN : SUPPLÉMENT POLITIQUE

مدير محرر ومديرى .
احمد احسان

مسلكمزه موافق آثار قبول اولنور
محررات اعاده اولنمز — هر دولو اوراق سر محرر نامزه كوندرلملدير

شرائط اشترا :
درسعادتده سنه‌لكى ١٢٥ الق
آيلغى ٧٥ ولايانده سنه‌لكى ١٥٠ والق ايلغى ٨٠ غروشدر
نسخه‌سى ١٠٠ پاره‌در

نومرو : ٣٠٥ — پجشنبه — ٢ كانون ثانى ١٣١٢ — التنجى سنه، اون ايكنجى جلد

سلاملق رسم عالیسی

جهانبان مراحم خصال ، شهنشاه علويت آمال ، اريكه آراى مقام قدسئ خلافت ، زيور افزاى ديهيم شوكت وسيم سلطنت ، خليفهٔ قدسى مرتبت ، تاجدار معالى منقبت ولى نعمت پيتمز شوكتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرى كچن جمعه كونى سلاملق رسم عالئ شوكت توأليسنك جملهٔ مؤسسات معالى غايات ملوكانه‌سنه ارتدن اولان (جديه) جامع انوار ساطعنده اجراسنى امر وفرمان بيورمشلردر .

شهريار علوى آثار ، تاجدار بلند اقبال مراحم شعار افندمز حضرتلرى بركردونهٔ شوكت نمونه سايه انداز اجلال ونباهت اولدقلرى حالده جامع نورانيت لامع مذكوره مواصلتله فريضهٔ مقدسهٔ صلواتى بعدالادا يه كردونه سوار شوكت واقبال اولدقلرى حالده بر دبدبهٔ ساطعهٔ خسروانه ايله سراى شوكت احتواى ملوكانه‌لرينه شرفعاودت بيورمشلردر .

توجيهات

جمعه — ٢٧ كانون اول ١٣١٢

اوقاف همايون نظارت جليله‌سى مجلس اداره‌سى اعضاسندن سعادتلو محمد وآيدن ولايتنده تيره قضاسى قائمقامى نورى افنديلره ترفيعاً رتبهٔ اولى صنف ثانيسى وظيفهٔ مأموريتنى حسن ايفا ايتمكده اولمسندن طولايى تفليس باش شهبندرى سعادتلو محمد اسعد بك افنديه ترفيعاً رتبهٔ اولى صنف ثانيسى تجارت ونافعه نظارت جليله‌سى مجارت قسمى مميز اولى سعادتلو خلوصى بك افنديه قدم واهليتنه مبنى ترفيعاً رتبهٔ اولى صنف ثانيسى

خداوندكار ولايتى طرق ومعابر انشا آت متعهدلرندن وروسه اشرافندن عزتلو على رضا افندى يه امر انشا آتده مشاهد اولان فيرت ومساعيسى جهتيله ترفيعاً رتبهٔ ثانيه صنف مقابزى

شام شريف مجلس اداره‌سى باش كاتبى عزتلو رشدى وشمعه زاده اسعد بكلره ترفيعاً ثانيه صنف ممتازى وشام شريف خاندانندن احمد پاشا زاده سليم وحارم قضاسى قائمقامى مجيد بكلره ترفيعاً ثانيه صنف ثانيسى وآيدين ولايتنده سلطان حصارى ناحيه‌سى مديرى رفعتلو ممدوح بكه ثالثه وسوريه خاندانندن فتوتلو فهمى بكه رابعه رتبه‌لرى

وظيفهٔ مأموريتنى حسن ايفا ايلمكده اولمقدن ناشى موش سنجاغى مجلس اداره‌سى باش كاتبى رفعتلو محمد حلمى وجزاير بحرسفيد ولايتى معيتنه مأمور حسين افنديلره رتبهٔ ثالثه وتكفور طاغى جزا رياستندن مستعفى رفعتلو غالب افنديه رتبهٔ عليه‌سنك ملكيه‌يه تحويليله رتبهٔ ثالثه توجيه بيورلمشدر

خارجيه نظارت جليله‌سى امور شهبندرى قلمى سر خليفه لكى قلم مذكور مميز اولى عزتلو اسماعيل حقى بكه قلم مذكور مميز اوللكى مميز ثانى سعادتلو عبداه بك افنديه قلم مذكور مميز ثانيلكى مميز ثالث عزتلو حكمت بكه تفويض پيورلمش وموى اليهمك مأموريت سابقه لرينه حين تعيينلرنده على الاصول تحليفلرى اجرا ايدلمشدر .

عدليه — درسعادت بدايت محكمه‌سى برنجى حقوق دائره‌سى اعضا ملازملكى علاوهٔ مأموريت اولمق اوزره محكمهٔ مذكوره باش كاتبى فخرى بكه تفويض پيورلمش وموى اليهمادن حسام الدين افندى مأموريت سابقه‌سنه حين تعيينده تحليف اولنديغى كبى فخرى بكك دخى ذات شوكتسمات حضرت خلافتپناهيه دولت عليه‌لرينه صادقانه ايفاى خدمت ايليه‌جكنه ومغاير عدالت حركاتده بولنميه جغنه دائر بوكره امر تحليفى اجرا قلنمشدر .

علميه — ارضروم مركز سنجاغى دفتر خاقانى مأمورى فضيلتلو مصطفى شرف وچمن نقيب الاشراف قائمقامى فضيلتلو سيد محمد وقف وولدان قضاسى مفتيسى فضيلتلو محمد صالح [illegible] على پاشا مدرسه‌سنده نشر علوم ايله مشغول فضيلتلو على رضا وچورومى مفتيسى فضيلتلو على طاهر وادرنه‌ده كائن جامع عتيق امامى فضيلتلو حافظ ابراهيم افنديلره ازميرپايهٔ مجردى توجيه واحسان بيورلمشدر .

ژاندرمه — انقره ولايتى ضبطيه الايتك مركز طابورى طابور اغالغى سيواس ضبطيه الايتك توقاد طابور اغاسى رفعتلو ايوب افندى

مذكور توقاد طابورا غالغى ارضروم ولايتى ژندارمه الايتك بايزيد طابورى يكباشيسى رفعتلو عثمان بكه معمورة العزيز ولايتى ضبطيه الايتك ملاطيه طابورى طابور اغالغى مذكور الايك دردنجى مازكرد طابور اغاسى رفعتلو على رضا افندى يه

حلب ولايتى ژاندارمه الايتك مركز طابورى يكباشيلغى ارضروم ولايتى ژاندارمه الايتك ارزنجان طابورى يكباشيسى رفعتلو ابراهيم فائق افندى يه

يمن ولايتى ضبطيه الايتك حديده طابورى طابوراغالغى بيروت ولايتى ژاندارمه الايتك نابلس طابورى يكباشيلغندن منفصل زنجى رفعتلو سعيد افندى يه

سوريه ولايتى ژاندارمه الايتك دردنجى حوران طابورى يكباشيلغى مذكور الايك معان طابورى يكباشيسى رفعتلو سليم افندى يه

مذكور الايك معان طابورى يكباشيلغى كرك طابورى يكباشيسى رفعتلو فويطه اغايه توجيه بيورلمشدر .

نشان — فرانسه مجلس مبعوثانى اعضاسندن موسيو اميل شوالييه ايكنجى رتبه‌دن مجيدى

وظيفهٔ مأموريتنى حسن ايفا ايلمكده اولمسندن ناشى قورفه باش شهبندرى الهامى بكه اوچنجى رتبه‌دن مجيدى

ايكنجى فرقهٔ همايونه منسوب بشنجى الايك برنجى طابورنده پياده تعليم معلى يكباشى رفعتلو جمال بكه اوچنجى رتبه‌دن عثمانى وايكنجى نشانجى طابورنده يكباشى رفعتلو امين والتنجى الايك دردنجى طابورينك يكباشيسى رفعتلو على ويدنجى الايك برنجى طابورينك يكباشيسى رفعتلو سليمان سكزنجى الايك اوچنجى طابورينك يكباشيسى رفعتلو مصطفى ومذكور الايك دردنجى طابورينك يكباشيسى رفعتلو شكرى افنديلره تبديلاً رتبهٔ مذكوره‌دن والتنجى الايك اوچنجى طابورينك برنجى بلوكى يوزباشيسى فتوتلو قابل افنديه تبديلاً دردنجى وسكزنجى الايك دردنجى طابورينك اوچنجى بلوكه يوزباشيسى فتوتلو مصطفى رائف افندى

١٩٤٦

برآلنده سیاحت

ژول ورنك كلباقى ميانده غرابتى ومحتوى اولديغى وقعهٔ فاجعه وغريبه ايله شايان دقتدر . رومان ، معدن كورجيلكى عالمنى مكملاً ايضاح ايدر . اوراسنك حقيقى بربشقه دنيا اولديغنى كوسترر . بوده احمد احسان بكك اثر ترجمه‌سيدر . پك نفيسى كاغد اوبنه طبع اولنمشدر . (٢٨٨) بيوك صحيفه‌دن متشكل واصلنه مطابق ٤٤ قطعه رسملى مزين جلدى اجزا وله‌رق (١٥) جلدى يكرمى غروشدر . طشره‌دن ستيانلره بوسته اجرتى آلمه‌دن كوندريلور .

جوهواده سیاحت

بو اثر فوق العاده‌ده ژول ورنك اشهر آثارندن اولوب احمد احسان بك طرفندن ترجمه اولنمشدر غايت كوزل رسملرله مزيندر . انسانى صوك درجه اكلندرمكله برابر فن اوكرتمر فيأتى ١٧ پچق غروشدر .

جیبده سیاحت

چين ايله ژاپونيانك دوام ايدن شوماسيتى زمانده جينك احوال جغرافيسى ، عاداتى ، اخلاقى اكلاشلمق اوزره اوقونه‌جق اك اعلا اثردر . بيوك قطعه فوق العاده رسملرله مذين اولان بو اثر دخى ژول ورنك اولوب احمد احسان بك طرفندن ترجمه ايدلمش و ٢٠ غروش فيأتله عالم مطبعه‌سنده صاتلمقده‌در .

ناقل

آوروپا مشاهير محررينى ميانده آثارى لذتله اوقونانلردن ژول قلارتى ، بورژه ، موزه‌روكبى ارباب قلمك آثارندن منتخب اوله‌رق وجوده كتيرلن بوكتاب عشاقى زاده خالد ضيا بك طرفندن ترجمه ومطبعه‌مز واسطه‌سيله طبع اولنمشدر . ٥ غروش فيأتله مطبعه‌مزده وكتابجيلرده صاتلمقده‌در . طشره‌دن ارزو ايدن ذوات التى غروشلق پوسته پولى ارسال ايدرلرسه درحال كوندريلور .

التى هفته نيلده سياحت

كچن قيشك مصرله قاهره‌دن نيل نهرى اوزرنده واپورله ايكنجى شلاله‌يه قدر اجراى سياحت ايدن عثمانلى ارباب قلمندن بر ذاتك مشاهداتندن متشكل اولان بو اثر خط سياحته عائد قصبه ، آثار عتيقه ، مناظر كبى ٢٧ قطعه رسمله مزين و ٥٠ بيوك صحيفه‌دن متشكل اوله‌رق نشر اولنمشدر . فيأتى بش غروشدر طشره‌دن استيانلر ٦ غروشلق پوسته پولى كوندريلمدر .

برووسه ده اينه كول جوارنده
چيتلى معدن صولى منبعى
EAU MINÉRALE DE TCHITLI
Bicarbonate Sodique
IODO-LITHINÉE
Dépôt général:
Bahtché-capou, Djélal bey han, No. 13
Constantinople
SOURCE: A INÉ-KEUL, PRÈS DE BROUSSE
Exempte de micro-organismes, excellente eau de table très efficace dans les maladies de l'estomac, du foie, des reins, le diabète et l'obésité.

عربه ايله دور عالم
كلمات مستفيده اوتق سرسيراحمك
سياحت فكريه — خوارق فنيه
فرانسه مشاهير مؤلفيندن ژول ورنك نامى قارئين عثمانيه مباتنده چوقدن طانمشدر ، احمد احسان بك شو مؤلف شهيرك آثار فوق العاده‌سنى مره ايله لسانكزه ترجمه واصلندمكى تكميل رسملرى يارمدن بالمقابله جلب ايله ترجمه‌سى تزينات نشر ايتمكله بالطبيعى برى ارباب مطالعه‌نك كوستريجكى رغبت ژول ورنك فى دوما — نارلدن بوكونه قدر اون عدديمك ميدانه اتفلرجه‌سى مستوجب اولمشدر . اشبو اثر اعلاتى ايجه‌كمز عربه ايله دور عالم بحقدر مطبوعات مخابريه تزيين ايدن شو فى مصور واكليلى رو — مانلرك اونبنى و اك يكيديدر . عربه ايله دور عالم ژول ورنك طبيعتده مركوز هوس جولانك ، وسعت قريحه‌نك ، فكر استفاده‌نك الك كوزل نمونه‌سيدر ، ژول ورنك اكثريتى على الخصوص عربه ايله دور عالمى مطالعه ايتمك برآرزه دكلميدر ، «مستفيدوملق» درسم سير ايتمك ، در . زيرا رومانك اساسى تكميل برحكايه تشكيل ايدر ، حكايه آرمسنده كوزل جغرافيا وعلم احوال ارض اوكرتيلير ، رومانى تزيين ايدن سكسانى متجاوز وبعضه مزك اشى رسملرده قارئينى عادتا كوزل بردرسه صالوفى كزيدورمش كبى ممنون ايدر . عربه ايله دور عالم نفيس كاغده مطبوع ودون بش فورمه‌دن متشكلدر . بهر فورمه‌نك فيأتى اليشر پاره‌يه نشر اولنديغى حالده قارئينه برخدمت متصديه محمومه تون بش غروش فيأتله وضع اولنمشدر . طشره‌دن سپارش اعدنلرك آيرجه پوسته بدلى آلنمز . پوسته پولى قبول اولنمز . فقط پول موضوع مكتوب تعهدنامه‌لريدر . اعلان اتخذكده اولديغمز رومان وكتابلرك كافه‌سى سپارش ايدنلره يوزده

ایله یدنجی الایك برنجی طابورینك اوچنجی بلوکی ملازم ثانیسی حیتلو محمد وموزیقه بلوکی ملازم ثانیسی موسی وفسلی زخاف ایکنجی طابورینك اوچنجی بلوکنده ملازم ثانی حیتلو حسن فیض اه اغاره بشنجی رتبه‌لردن مجیدی وسکزنجی الایك دردنجی طابورینك اوچنجی بلوکی ملازم اولی حیتلو احمد افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن عثمانی

وظیفهٔ مأموریتنی حسن ایفا ایلمکد اولمسندن ناشی ادرنه ولایتنده بابا اسکی قضاسی قائممقامی رفعت افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن عثمانی

اصمه التی تجار معتبره‌سندن عزت افندی‌یه دردنجی رتبه‌دن عثمانی

پورسلن فابریقهٔ همایونی اوسته باشیسی موسیو تاره‌یه دردنجی رتبه‌دن عثمانی وفرونجی موسیو قاریه‌یه بشنجی رتبه‌دن مجیدی

مأموریت مخصوصه ایله درسعادته کلمش اولان حبش هیئتنك معیتنده بولنان چاوش قسطنطین اوزه‌ف ایله تئودور پتروف وپیراوزفه وحبشلی الامو وموسیقه اوسته‌سی میل اوسکی‌یه بشنجی رتبه‌لردن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر .

مدالیه — تخلیص جان خصوصنده اقدام ومساعیلری مشاهد اولان متروویچه قضاسی قائممقامی بحری بکله نائبی مقصود افندی‌یه وبلدیه رئیسی محمد واداره مجلسی اعضاسندن یحیی اغاره ومتروویچه‌ده آرامساز طوپجی سواری و اوچنجی طابوری یوز باشیلرندن درویش و مذکور طابورك برنجی بلوکی ملازم ثانیسی رضا افندیلره ودرسعادت ژاندارمه آلاینك دردنجی طابوری اوچنجی بلوکی اونباشیلرندن طاهر ودردنجی بلوکی افرادندن بدرهانه وصامسون ادکله‌سنده مستخدم پولیس اشرف افندی‌یه وطائفه‌لردن مؤذن مصطفی وقره‌جه مصطفایه تخلیصیه مدالیه‌سی عنایت واحسان بیورلمشدر .

پازارایرتسی — ٣٠ کانون اول ١٣١٢

خداوندکار ولایت جلیله‌سی والیلکی ولایت مشار الیها والیٔ اسبقی دولتلو منیر پاشاحضرتلرینه تفویض بیورلمشدر .

موصل املاك همایون قومیسیونی رئیسی سعادتلو ضیا افندی حضرتلرینه ترفیعاً روم ایلی بکلربکیلکی پایه‌سی توجیه بیورلمشدر .

نشان — ارمنی پطریقی رتبتلو اورمانیان مغاکیا افندی‌یه امثالنه توفیقاً برنجی رتبه‌دن مجیدی

پارس صرافلری سندیقه‌سی رئیسی موسیو دەورنویله ایکنجی واقونومیست اوروپه‌ئن نام‌مالیه غزته‌سی مدیری موسیو ادمونده اوچنجی وحمیدیه جامع شریفی کرسی شیخی شریف افندی‌یه دردنجی رتبه‌لردن مجیدی

المانیا دولت فخیمه‌سنك تفلیس قونسلوسی موسیو شارل مولیکه اوچنجی رتبه‌دن عثمانی

ایران سفیر کبیری دولتلو میرزا محمود خان حضرتلرینك برادر زاده‌سی مهدی خان ایله مخدومی محسن خانه دردنجی رتبه‌دن مجیدی

اسوچ طوپجی یوزباشیلرندن موسیو اریك استانهولمه دردنجی رتبه‌دن عثمانی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر .

چهارشنبه — ١٨ کانون اول ١٣١٢

بیروت ولایتی مکتوبجیلکی قوصوه ولایتی مکتوبجیسی سعادتلو فصیح بك افندی‌یه

قوصوه ولایتی مکتوبجیلکی بیروت ولایتی مکتوبجیسی سعادتلو عبداه نجیب افندی‌یه تفویض بیورلمش ومومی الیهمانك اجرای تحلیفلری محللرینه انبا قلنمشدر .

نشان — انکلتره پارلمنتوسی اعضاسندن سیر الیس آشمت پارتلت جنابلرینه برنجی وکاتبی موسیو ویلیام هانری به‌نت‌ته دردنجی رتبه‌لردن مجیدی نشان ذیشانلری احسان بیورلمشدر .

تبلیغات رسمیه

ارمنیلردن اوروپایه وجهات سائره‌یه کیتمش اولانلرك عودتلری ایچون اخراً تمدید ایدلمش اولان اون‌بش کون مدتك منقضی اولمسنه مبنی مساعدهٔ اخیره‌نك انقضاسندن اعتباراً یتمش بش کون دها تمدیدی خصوصنه مجلس مخصوص وکلا قراریله بالاستیذان ارادهٔ سنیهٔ حضرت خلافتپناهی شرفسنوح وصدور بیورلدیغی اعلان اولنور.

موازنهٔ عمومیه آچیغنك صورت تسویه‌سنی مبین خلاصه‌در

کسور	لیرا عدد	
٣٥	١٨٠٨٦٩٤	اولجه باب‌عالی جانب‌سامیسنه تقدیم اولنان مالیه‌قومیسیونی مضبطه‌سنه ملفوف موازنهٔ عمومیه جدولنده مرقم مصارف عادیه آچیغنك یکونی
٧٦	٢٥٩٩٦١	اصلاحات ملکیه‌دن وبعض ضمائم اجراسندن طولایی دوائر ملکیه مخصصاتنه انضمامی اخیراً تحقق ایدوب مذکور آچیق یکوننه علاوه‌سی اقتضا ایدن
١١	٢٠٦٨٦٥٦	

صورت تسویه‌سی

کسور	لیرا عدد	
	٥٠٠٠٠	تخصیصات سنیهٔ حضرت ملوکانه‌دن عنایت واحسان بیوریلان
٨٨	١٠٨٩٢٠٩	مع ژاندارمه دوائر عسکریه‌نك بیك اوچیوز اون سنه‌سنه قدر کذران ایدن اوچ سنه‌لك معاش ومصارف متحققه‌سنك بالتثلیث حاصل سنویسندن یوزده اون بش ویکرمی درت سانتیم حسابیله تصرفی اقتضا ایدن مبالغ اولوب وارد اولان بودجه‌لرینه نظراً دائره‌لرنجه دخی قبول وتنزیل اولنان
٢٨	١٩٦٧٦٨	مرتبات خیریه‌دن اوقافه عائد مخصصات دخی داخل اولدیغی حالده بالعموم دوائر ملکیه مصارفندن یوزده اون بش حسابیله تنزیلی مقرر اولان
	٤٠٠٠٠٠	مصارف فوق العاده قارشولغی میاننده اعشار واغنامه وقوعبوله‌جق ضمدن حصولی مأمول اولان اقچه اولوب واردات عادیه میاننه آلنان
	١٠٠٠٠٠	مصارف فوق العاده قارشولغی میاننده پاتنت رسمنك موقع اجرایه وضعی حالنده فضله حصولی مأمول اولان اقچه اولوب واردات عادیه میاننه آلنان

کسور	لیرا عدد	
٣١	٢٦٠٣٤	ادارهٔ مخصوصه‌وارداتنه ایراد ومصرف وجهله ضم اولندیغی مؤخراً کلان بودجه‌سنده کورینان
	٢٢٠٠	ارکلی معدنی وارداتندن تناقض ایلدیکی آکلاشیلان
٣١	٢٣٨٣٤	

٣١	٢٣٨٣٤	

دوائر ملکیه معاشاتنك بشیوز غروشدن یوقاروسندن یوزده اون حسابیله تأجیل اولنان

کسور	لیرا عدد	
٥٠	٢٩٥٣٠٨٩	معاشاتك اصلی
١٦	٩٨٤٣٦٣	بشیوز غروشدن اشاغی معاشات اولوب ثلث اعتباریله تنزیل اولنان
٣٤	١٩٦٨٧٢٦	

٣٤	١٩٦٨٧٢٦	

دوائر عسکریه معاشاتنك بیکباشیدن مشیرانه‌قدر ومأمورین ملکیه‌سنك دخی بشیوز غروشدن یوقارو اولمق اوزره ثلثاننك یوزده اونی اوله‌رق تأجیل اولنان

کسور	لیرا عدد	
٣٠	٨٠٨٥٤	دائرهٔ نظامیه
	٧٢٢٧	دائرهٔ بحریه
١٨	٥٨٠٢	دائرهٔ طوپخانه
٤٨	٩٣٨٨٣	

٤٨	٩٣٨٨٣	
٥٨	٢١٥٠٥٦٨	یکون

موازنه‌سی

کسور	لیرا عدد	
٥٨	٢١٥٠٥٦٨	بروجه بالا تخصیصات سنیه‌دن عنایت واحسان بیوریلان ودوائر معاش ومصارفندن تأجیل وتصرف اولنان وواردات عادیه میاننه نقل اولنان مبالغك یکونی
١١	٢٠٦٨٦٥٦	بروجه بالا آچیق یکونی اولوب محسوب اولنان
٤٧	٨١٩١٢	باقی فضلهٔ واردات اوله‌رق حصوله کلان

* * *

روسیه دولتی طرفندن ترسانهٔ عامره اعمالات قومیسیونی رئیسی وسرمعماری فریق سعادتلو حسنی پاشا حضرتلرینه اعطا اولنان برنجی رتبه‌دن سنت آن نشاننك مشار الیه جانبندن قبول ولدی الایجاب تعلیقی خصوصنه بالاستیذان مساعدهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی ارزان بیورلمشدر .

* * *

حشمتلو پاپا حضرتلری طرفندن طربزون تجارت محکمه‌سی رئیسی سابق فائق غرور بکه اعطا اولنان اوچنجی رتبه‌دن قبرالمقدس نشاننك مومی الیه جانبندن قبول ولدی الایجاب تعلیقی خصوصنه بالاستیذان مساعدهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی ارزان بیورلمشدر .

* * *

امور شهبندری قلمی ممیز ثالثلکنه باب عالی استشاره اوطه‌سی معاونلرندن محب بك واوطهٔ مذکور معاونلکنه مکتب ملکیهٔ شاهانه مأذونلرندن ابراهیم احسان افندی تعیین اولنه‌رق مومی الیهمادن محب بکك مأموریت سابقه‌سنه حین تعییننده علی الاصول تحلیفی اجرا ایدلدیکی کبی ابراهیم احسان افندی دخی ذات شوکتسمات حضرت خلافتپناهی‌یه ودولت علیه‌لرینه صادقانه ایفای خدمت ایده‌جکنه دائر تحلیف ایدلمشدر .

* * *

درسعادت خاخام باشی قائممقاملغندن تأسیسات عسکریه اعانه قومیسیون عمومیسی ریاست جلیله‌سنه ارسال قلنان ٢٦ کانون اول سنه ٣١٢ تاریخلی تذکره‌نك صورتیدر: تأسیسات عسکریه اعانه‌سنه اشتراکز وظائف صداقت وعبودیتمزدن اولمسنه بناءً درسعادت وولایات شاهانه‌ده بولنان وزیر جناح مستوجب الفلاح سلطنت سنیه‌ده کمال رفاه وسعادتله یشایان بالعموم ملت موسویه‌نك اعانهٔ مذکوره‌یه اشتراکلری ضمننده بالجمله رؤسای روحانیه ایله ملت معتبراتنه اجرای تبلیغات ایدلمش اولمغله پای تخت سلطنت سنیه‌ده بولنان موسویلره لاجل التوزیع شمدیلك مختلف الجنس اللی بیك غروشلق بیلتك خاخامخانهٔ داعیانه‌مه اسبالی خصوصنه مساعدهٔ علیهٔ آصفانه‌لری ارزان وشایان بیورلمق بابنده

* * *

یومبایده ظهور ایدن وباعلتنك کسب شدت وکوراجی‌یه سرایت ایتمسنه وموسم حج حسبیله شو آره‌لق کلیتلی حجاج کلمسی طبیعی اولوب خسته‌لغك بوطریق ایله خطهٔ مبارکهٔ حجازیه‌یه منع دخولی ضمننده تدابیر شدیده اتخاذی لازمه‌دن بولنمسنه مبنی عموم هندستان وکوراجی اسکله‌لرندن حجاجی کاملاً کله‌جك سفاینك قران تحفظخانه‌سنده مدت معینهٔ نظامیه اولان اون کونك فوقنده برتدبیر فوق العاده اولمق اوزره اون بش کون قرانتنه‌یه وضعی ایله واپور دروننده‌کی اشیا کاملاً قره‌یه چیقاریله‌رق ایجابنه کوره ئه‌توو ماکنه‌سی ویاخود وسائط کیمیویه ایله وکمال شدتله تبخیر وتطهیر ایدلمسی واثنای راهده درونلرنده وباعلتندن وقوعات ظهور ایدن واپورلر حقنده تدابیر تحفظیهٔ مسروده ایله اکتفا ایدلمیه‌رك یونلرك یکرمی کون مدتله قرانتنه التنده طوتلمسی وقوعاتك تکررنده مدت مزبوره‌نك یکیدن اعتبار اولنمسی وبومثللو واپورلرك کلدکلری محله عودتده ویاخود صور مذکوره دائره‌سنده قرانتنه‌یه تابع طوتلمقده مختار براغللری خصوصلرینه مجلس صحیه‌جه قرار ویریله‌رك ایجابی اجرا قلندیغی اعلان اولنور .

* * *

هندستانده وباظهورندن طولایی بصره کورفزنده واقع سواحل ایرانیه مواردانی حقنده متخذ اولان تدابیر جمله‌سندن اولمق اوزره محمره‌دن بصره‌یه کلمك ایستینلر قبول اولنمیوب رد ایدلمکده ایسه‌ده بوتدبیرك معاملات تجاریه‌یه ایراث سکته ایلمسندن ناشی تعدیلی ایجاب ایتدیکندن محمره‌دن یالکز نهر طریقیله ورود ایده‌جکلرك بصره تحفظخانه‌سنده اون کون قرانتنه‌یه وضعیله اشیا والبسهٔ مستعمله حقنده دخی کمال شدت واعتنا ایله تبخیرات وتطهیرات اجراسی وفقط محمره داخل وخانقین خارج اولمق اوزره بوایکی محل بیننده واقع ممالك ایرانیه‌دن حدود خاقانیه‌یه کله‌جك یولجی و اشیانك قبول اولنمیوب رد ایدلمسی خصوصلرینه مجلس امور صحیه‌جه قرار ویریله‌رك مقتضیاتی ایفا قلندیغی صحیه نظارت جلیله‌سندن بیلدیرلمشدر .

حوادث داخلیه

— کویا طربزونده خلاف مرضیٔ عالی بعض احوال وقوعه کلدیکی بعض غرضکاران طرفندن کچن کون نشر واشاعه ایدلمش ایسه‌ده بونك قطعیاً اصل واساسی اولمدیغی ولایات شاهانه‌ده سکون و آسایشك برکمال اولدیغنه دائر هر هفته نشر ایلدیکمز رسمی و غیر رسمی معلومات موثوقه ایله مثبت بولندیغی وحمیدیه سواری آلایلری افرادینك درت قافله‌ده طربزونه بالمواصله کمال انتظام ایله طاقم طاقم مملکتلرینه سوق ایدیلوب خلاف مرضی هیچ بر حادثه ظهور ایتمدیکی باب عالی جانب سامیسندن واقع اولان استفسار اوزرینه طربزون ولایت علیه‌سنك تلغرافنامهٔ رسمیسیله دخی تأید و تبین ایتمش وذاتاً بورسه‌لرده عثمانلی فوندولرینك ترقیٔ فیأتی او کبی شایعاتی مادةً وفعلاً تکذیبه کافی بولنمشدر ،

— حوران رؤسای اشقیاسندن اولوب سایهٔ سطوتوایهٔ حضرت پادشاهیده کچنده دردست ایدلمش اولان شیبلی بك لاطراش ایله رفقاسی تحت الحفظ درسعادته کتیرلمشدر .

— حکومت سنیه‌نك آمال مخصوصهٔ محسنات پروریسیله جزایر بحرسفید ولایتنجه دخی مقررات اصلاحیه لایحه‌سنك تطبیق قلندیغی وبوجهتله ولایت مذکوره‌یه تابع موندروز ویوزباب ناحیه‌لرنده ناحیه مجلسلرینك تشکیل اولندیغی استخبارات واقعه‌مز جمله‌سندن بولنمش وولایات سته‌ده دخی نواحی مجالسنك تشکیلی ختامه رسیده اولمشدر .

— تحت ریاست مفخمهٔ حضرت خلافتپناهیده اولان تأسیسات عسکریه اعانه‌سنك یکونی (٥١٤٣٦٦٤) غروشه بالغ اولمشدر .

— تعز سنجاغی حکومت قوناغنك خراب اولمسی جهتیله یکیدن برحکومت قوناغی انشاسی ایچون لواء مذکور مشایخ ومتمولانی طرفندن اعانةً یدی بیك درت یوز ریال اعطاسی تعهد اولندیغی وشمدی‌یه قدر التی بیك درت یوز یتمش سکز ریال طوپلاندیغی جهتله جانب ولایتدن واقع اولان عرض واشعار اوزرینه مذکور قوناغك انشاسی خصوصنه شورای دولت قراریله بالاستیذان ارادهٔ سنیهٔ جناب خلافتپناهی شرفتعلق بیورلمغله همان انشا آته مباشرت اولنمسی لزومی محلنه امر وازبار ایدلمشدر .

— اناطولی ولایات شاهانه‌سی مفتش عمومیسی یاور اکرم حضرت پادشاهی مشیر دولتلو شاکر پاشا حضرتلرینك تنظیم وتقدیم ایلمش اولدقلری لایحه‌ده وان کولنده ادارهٔ مخصوصه معرفتیله واپور ایشلتدیرلدیکی تقدیرده منافع مملکت نقطهٔ نظرندن محسناتی موجب اوله‌جغی درمیان قلنمش اولدیغی اول وآخر یازلمش اولوب انجق کولده ایشلیه‌جك واپورلرك احراق ایده‌جکلرینی کمورك تدارکی شایان اهمیت برمسئله اولمسنه مبنی کوله‌جوار اولان وان ایله ملاطیه‌ده بولنان معدن کمورلرینك واپورلرده استعماله صالح اولوب اولمدیغی اکلاشلمسنه لزوم کورلمش اولمغله مذکور معدنلرك معاینه‌سی ایچون دائرهٔ عائده‌سنجه ارباب وقوفدن خداوندکار ولایت جلیله‌سی معدن مهندسی عبدالله افندی انتخاب وتعیین قلنه‌رق برقاچ کونه قدر محل مأموریتنه متوجهاً حرکت ایده‌جکی استخبار ایدلمشدر .

— محصولات داخلیه‌دن اولان بغدایلردن اخراج واستحصال اولنان ایرمیك وکپك مثللو مطحوناتك دخی بغدای ودقیق متفرعاتندن اولدیغی بیانیله رسم کمرکدن معافیتلری حقنده وقوع بولان استدعا اوزرینه بونلرك دخی معافیتی لزومی بالتنسیب تصویب عالی‌یه عرض اولندیغی مقدما غزته‌لره یازلمش اولوب بوخصوصه دائر اولان قرار ایله دیکر بر قرار بیننده مباینت بولندیغندن اشبو مباینتك دخی بالآخره تألیف ایدلدیکی ایشیدلمشدر .

— پارس ولوندره‌دکی سفارات سنیه

ایله بروکسلده‌کی مأمورین عثمانیه‌دن سلطنت سنیه‌نك ممالك محرسهٔ شاهانه‌ده یکی خطلر وشعبات ایله تیمور یوللرینك تکثیری حقنده‌کی تصوراتنه دائر معلومات ایسته‌نلمش اولدیغی ومراجعت ایدنلرك اکثریسی برنجی صنفدن بانقه‌لر ومعتبر متعهدلر ایدوکی خبرالنمشدر .

— دیون عمومیهٔ عثمانیه‌نك حاصلات واقعه‌سی حقنده بعض آلمانیا غزته‌لری یاکلش معلومات ویرمش اولدقلرندن (پاری بورس) نام فرانسز مالیه غزته‌سی بو روایتی تکذیبله برابر کچن تشرین اول ظرفنده واردات مخصصه حاصلات صافیه سنك ١٦٠,٣٣٩ لیرا ٤٧ غروشه وسنهٔ حاضره سکز آیلق حاصلات صافیه‌نك ١,٤٢٧,٢٩٩ لیرا ٩٦ غروشه بالغ اولدیغنی وحاصلات سائره دخی بو نسبتده متزاید بولندیغنی بیلدیرلمشدر .

— بحر احمرك بعض سواحلنده بولنان وغوانو تعبیر ایدیلان کلیتلی مارطی کوبره‌سنك بغچوانلقده استعمالنجه کوریلان فوائدی جهتیله اوروپا پیاسه‌لرنده خیلی قیمت ورغبتی جلب ایتمکده بولنمسیله بونك سواحل مذکوره‌دن واپورلره تحمیلیله انکلتره‌یه ارسال وفروختی ایچون خزینهٔ جلیله‌یه کلیتلی منافع تأمینیله استدعای مأذونیت ایدن تجار معتبره‌دن عزتلو حاجی اولیا عارف افندینك تکلیفات واقعه‌سی خزینهٔ مشار الیهاجه نظر تدقیقه النمش وبوبابده دیکر طرفدن دخی مراجعت وقوع بولمش ایسه‌ده افندیٔ مومی الیهك تکلیفات واقعه‌سنك منافع خزینه‌یه دها زیاده موافق کورلدیکی خبر النمشدر .

— عثمانلی تیمور یوللری ایچون کیلو مترو باشنه حکومت سنیه جانبندن اعطا ایدلمکده بولنان تأمینات اقچه‌سنك بعدازین اعطا ایدلمیه‌جکنی بعض اوروپا غزته‌لری یازمشلر ایسه‌ده برلینده کائن « دایچ » بانقه‌سی اوروپا مطبوعاتی واسطه‌سیله بوروایتلری بالتکذیب تأمینات مذکوره ایچون تخصیص بیورلمش اولان وارداته حکومت سنیه جانبندن نه قسماً نه ده کاملاً طوقانلمدیغی بیانیله بوبابده معلومات آتیه‌یی اعطا ایتمکده بولنمشدر :

شویله‌که : حیدرپاشادن انقره‌یه قدر ممتد اولان تیمور یول خطی تأميناتنه محسوباً شمدی‌یه قدر حکومت سنیه جانبندن قومپانیه‌یه ٣,٣٥٠,٠٠٠ واسکیشهر — قونیه خطنك تأميناتنه محسوباً ٢,٨٨٤,٠٠٠ وسلانیك — مناستر خطنه محسوباً ٣,٦٧٠,٠٠٠ فرانق اعطا بیورلمشدر .

— محصولات داخلیه‌نك رواجنه مدار اولمق اوزره اهالی جانبندن اولنان استدعا اوزرینه ازمیر ایله جوارنده حاصل اولان سبزه‌نك رسم کمرکدن معافیتی یازلمش ایدی . اخبار اخیره‌یه نظراً اولبابده‌کی معافیتك یالکز ازمیر ایله جوارینه دکل داخل ولایتك هر طرفنده یتیشن سبزه‌یه شامل اولدیغی اکلاشلمشدر .

— ممالك محروسهٔ حضرت پادشاهیده جنس فرسك اصلاح وتکثیری صنایع زراعیه‌یه متعلق ترقیاتك اك مهمی اولوب بونك ایچون برزماندن بری حکومت سنیه‌دن شایستهٔ تقدیرات وتحمیدات اوله‌جق درجه‌ده اقدامات صرف ایدلمکده اولدیغی کبی بوکره‌ده حیوان یتشدیرمکه هوسکار اولانلره طرف طرف آیغیرلر توزیعی تحت قراره آلندیغندن هرولایتده اول وجه ایله حیوان یتشدیره‌جك نه‌قدر هوسکار بولنوب یونلر ایچون نه مقدار آیغیره لزوم اولدیغی مقدما باب عالی جانب سامیسندن وقوع بولان تبلیغات عمومیه‌یه جواباً عموم ولایات شاهانه جانبندن پیدرپی عرض معلومات ایدلدیکی و محررات وارده مرجع عالیسنه حواله قلنمقده بولندیغی معلومات مستحصله‌دندر .

— جملهٔ مؤسسات منافع غایات حضرت خلافتپناهیدن بولنان صنایع نفیسه مکتب شاهانه‌سنجه تدریسی مشروط اولان رساملق معمارلق ، هیکلتراشلق فنون عالیه‌سنه علاوةً بوندن ایکی سنه اول شمشیر اوزرینه حك صنعت دقیقه‌سنك دخی پروغرامه علاوه بیورلدیغی معلوم اولدیغی حالده عصرکزین معالی رهین جناب تاجداری‌یه منسوب اولان مؤسسات علمیه‌نك همه آن شهراه ترقی وتکملده خطوه انداز اولدقلری مسلم اولمق حسبیله صنایع نفیسه مکتبنجه اخیراً معادن اوزرینه حك صنعتنك دخی موقع تدریسه وضعی تنسیب وکرید خاخام باشیسنك مخدومی اولوب پارسده بوصنعتی مکملاً تحصیل ایلمش اولان نسیم افندی معلملکنه تعیین بیورلمش اولدیغندن آلات وادوات مقتضیه بوکره اوروپادن جلب اولنه‌رق مومی الیهك تدریسه مباشرت ایتدیرلدیکی استخبار اولنمشدر .

— کلیات انشا آتنه برکرمیٔ تام ایله دوام ایدلمکده اولدیغی مشهود عیون شکران اولان چارسوی کبیرك قیومجیلر قسمنه عائد پروژه‌ده سقفك تیموردن انشاسی قرارکیر اولمش ایسه‌ده تیمور سقفك موسم صیفده شمسدن اقتباس ایده‌جکی حرارت داخله عکس ایله چارسو خلقنی متأثر ایلیه‌جکی کبی ایام شتاده بارانك نزولندن تیمورلر کورولتی حاصل ایدوب معاملات اخذ واعطاده اصناف ایله مشتریلرینی یکدیکره افهام مرام خصوصنجه مشکلاته اوغراده‌جغندن چارسونك اقسام سائره‌سی کبی ذکر اولنان قیومجیلر قسمی سقفنك دخی کمراوله‌رق انشاسی وشوحالده اصحاب املاکدن النه‌جق حصه‌نك مضاعفاً تحصیل واستیفاسی واقع اولان مراجعت واستدعا اوزرینه تجارت ونافعه نظارت جلیله‌سنجه تنسیب اولندیغی مثللو محمود پاشا باشنده‌کی قپو ایله قلنججیلر جهتنده‌کی قپونك براز ایچرویه النمسی دخی جملهٔ مقررات اصلیه‌دن اولدیغی حالده اورالرده‌کی اصناف بوفکردن صرف نظرله مصارف تعمیریه‌سی طرفلرندن اعطا ایدلمك شرطیله مذکور قپولرك موقع قدیملرنده ابقا وادامه‌لرینی استرحام ایتدکلرینه وبونده برمحذور متصور اولمدیغنه مبنی بویولده‌کی استدعانك دخی مقرون اسعاف اولدیغی استخبارات واقعه‌دندر .

— بلغارستان صوبرانیه‌سنجه بوکره اتخاذ اولنان برقراره توفیقاً ١٨٩٧ سنه‌سی کانون ثانیسندن اعتباراً ممالك اجنبیه‌دن ادخال اولنه‌جق اغنامك بهر رأسندن مناسب مقدار رسم اخذ اولنه‌جق وبوقرار یکی تجارت مقاوله‌نامه‌لرینك تنظیمنه دکین مرعی الاجرا طوتیله‌جقدر .

— بوسنه قوش اطه‌سی قضاسی داخلنده یدی بیك دونم توتون زرع ایدلمش ومقدار حاصلات بشیوز بیك قیه‌یه بالغ اولمشدر .

— روسیه ایمپراطوری حشمتلو ایکنجی نیقوله حضرتلری کچن هفته پترسبورغده ایمپراطورلغك کتبخانهٔ عمومیسنه قیمتدار بر یادکار اهدا ایلمشدر .

مذکور یادکار کچن سنه قیصری سنجاغی داخلنده صارماشق قریه‌سی روم جماعتندن اشترا اولنمش والتنجی عصر میلادیده علائم سما رنکنده دری اوزرینه یازلمش بر انجیل شریف کتابیدر .

— مملکتمزده مقتدر مهندس یتشدیرمك اوزره بوندن اون درت سنه مقدم تأسیس وکشاد ایدلمش اولان هندسهٔ ملکیه مکتب شاهانه‌سنك بو سنه اجرا ایدیلن امتحان عمومیلری رسیدهٔ حد ختام اولمغله سکزنجی دفعه اولمق اوزره ملکیه مهندسلکی ایله نشأت ایدن مهندس افندیلرك اسامیسی علی مراتبهم بروجه آتی درج اولندی :

١	عثمان فطری افندی		سلانیك
٢	سلیمان سری	«	«
٣	علی رضا	«	آماسیه
٤	عبداه وهبی	«	سیواس
٥	محمد فائق	«	قپاندقیق
٦	حسین حامی	«	زیله
٧	مصطفی نوری	«	قزانلق

— ضبطیه نظارت علیه سنجه « تحقیق احوال » نامیله تشکیل بیوریلان قومیسیونك بوکره ایفای وظیفه‌یه بدأ ومباشرت ایلدیکی مستخبرات اخیره‌دندر .

— ازمیر لیماننده لنکر انداز بولنان المانیا دولتنك « مولتکه » نام حرب سفینه‌سی برای کشت وکذار کچن کون مذکور لیماندن تحریك چرخ عزیمت ایلمشدر .

— فرانسه سفیری موسیو قانبون جنابلرینك لژیون دونور نشاننك غران اوفیسیه رتبه‌سنه نائلیتنی تبریك ایتمك مقصدیله اونیون فرانسه‌ز اعضاسی طرفندن کانون ثانیٔ افرنجینك کله‌جك اون التنجی جمعه ایرتسی کونی جمعیتك صالوننده بربالو ویریله‌جکدر .

مواد مختلفه

— حذاق اطبای عثمانیه‌دن قائممقام عزتلو بسیم عمر بکك میرالای حسین رمزی بکك وفاتندن طولایی منحل اولان جمعیت طبیهٔ ملکیه ایله مجلس صحیهٔ عمومیه اعضالقلرینه تعیین بیورلدیغی ایشیدلمشدر .

عزتلو بسیم عمر بك افندینك ناملری غزته‌مز قارئلرنجه پك معلومدر . درجهٔ اقتدار علمیلرینی ؛ مهارت قلمیه‌لرینی غزته‌مزله نشر ایلدکلری مقالات وتدوین ایتدکلری آثار مختلفهٔ مهمه ایله اثبات ایلمش اولدقلرندن حق حاذقانه‌لرنده فضله سوز یازمغه حاجت یوقدر . یالکز بودفعه‌کی موفقیت علیه‌لرندن دولایی ثروت فنون نامنه طبیب محترم ومقتدره عرض تبریکات ایدرز .

— صباح رفیقمز دییورکه :

« بوکونلرده عثمانلی بانقه‌سیله پوسته خانه مدیریتی بیننده ولایات شاهانه‌ده بانق شعبه‌لری اولان محللرده تلغرافله تأدیهٔ امانت ایدلمك اوزره برمقاوله عقدی وبوصورتله برحساب جاری آچیلمسی مذاکراتیله اشتغال ایدلمکده اولدیغی ایشیدیلیور .

وقتیله غزته‌مزده پوسته‌لرك مهالك متعدده‌یه معروض اولمسندن وحیوانلرك مصارف نقلیه‌سنك تزایدندن ودها انواع محذوراتندن بحثلر ایدرك جهان مدنیتك هرطرفنده جاری اولان (ماندا پوست) اصول محاسن شمولنك ممالك محروسة المسالك شاهانه‌ده دخی موقع تطبیقه وضعی وجوبنی دفعاتله درمیان ایتمش ایدك .

پوسته‌لرك بروجه محرر تهلکهٔ مختلفه‌یه اوغرامسی احتمالات دائمه‌سندن بشقه بعضاً محل مقصوده وصوللری ایکی اوچ هفته‌قدر دوچار تأخرات اولمقده بولنمسی جهتیله پوسته‌لره تودیع قلنان اماناتك پوسته‌ده علم وخبرلرینك ورودندن صکره مرسل الیهلره مدت مدیده واصل اوله‌ماسندن واواثناده صاحب اماناتك مرسل الیهه مبالغ مرسله‌یه مقابل پولیچه چکه‌رك حالبوکه پوسته خانه‌ده‌کی اقچه‌نك تأخر تأدیه‌سی پولیچه حکمنك عدم اجراسنی مستلزم اولمسندن طولایی اوذاتك حیثیت تجاریه‌سنه نقیصه طاری اولمسی کبی محذورات موجوددر .

ماندا پوست اصولنه توفیقاً تلغرافله دخی ایجاب ایدن محللره حوالهٔ تأدیهٔ امانات ایدلمسی امکاننك موجود اولمسی ده عالم تجارت ایچون بشقه‌جه بر واسطهٔ یسر وسهولتدر .

عثمانلی بانقه‌سنك هر طرفده شعبه‌سی اولمدیغی درکار وزراعت بانقه‌سنك ایسه هر طرفده شعبه‌لری موجود ایدوکی آشکار بولنمسنه نظراً ماندا پوست اصولنه توسل ایدلمسی نه درجه‌لرده فائده‌بخش اوله‌جغنی ایضاحه لزوم یوقدر . »

کچن سنه‌کی نسخه‌لریمزه احالهٔ نظر اولنورسه پوسته وظائفنه متعلق برقاچ اوزون مقاله‌لر نشر ایتمش اولدیغمز کوریلور . بومقاله‌لرده ماندا پوست مسئله‌سنك اهمیت فوق العاده‌سندن تفصیلاً بحث ایلمش ایدك ، مسئله‌نك نظر اهمیته النمش اولمسنه نظراً شمدی تکرار بحثه لزوم کورمز وپوسته نظارت علیه‌سنك دردست تذکر اولان مقررات ترقیجویانه‌سنه چارچشمله انتظار ایلرز .

— عجزه‌دن اولانلره مجاناً مرور تذکره‌سی اعطا وبرده ولایات داخلنده کشت وکذار ایده‌جکلر تذکره اخذندن کما فی السابق استثنا ایدلمك اوزره مرور تذکره‌سی بدلی اولان بش غروش اوزرینه ضمیله اون غروشه ابلاغنه بالاستیذان ارادهٔ سنیه جناب خلافتپناهی شرف متعلق بیورلدیغندن ایلروده حساباتجه بر کونه قاریشقلغی موجب اولمامق اوزره کرك مرکز ولایتده وکرك لوا وقضالرده ثمنلی مرور تذکره‌سی وار ایسه مال ونفوس مأمورلری حاضر اولدقلری حالده اداره مجلسلرنجه تعداد اولنه‌رق هربرینك اوزرنده محرر بش غروش عباره‌سنك اوستنه ثابت مرکبله اون غروش خرجی آلنه‌جقدر عباره‌سی ترقیم و یازیلرك اوزرلری دخی مجالس اداره‌یه مخصوص مهر ایله تختیم اولندقدن صکره بعدما مرور تذاکری اثماننك اون غروش اولدیغنك ولایت غزته‌سیله وغزته اولمیان محللرده وسائط مناسبه ایله نشر واعلانی لزومی بوکره داخلیه نظارت جلیله‌سندن ولایاته باتلغراف اشعار بیورلدیغی مستخبردر .

— برقاچ کوندنبری شهرمزده مسافرةً بولنان ودولت علیه‌نك خیرخواهلرندن اولمغله مشتهر اولان انکلتره پارلمنتوسی اعضاسندن شیراشمت بارتلت رفاقتنده یاوران حضرت شهریاریدن فریق سعادتلو احمد علی پاشا حضرتلری اولدیغی حالده طولمه باغچه ساحلسرای عالیسنی زیارت ایتمشدر . مومی الیهك بریستول هوتلنده ترتیب ایتدیردیکی ضیافته پاشای مشار الیه حضرتلریله سعادتلو بلونت پاشا مدعو بولنمشلردر . سیراشمت بارتلت سنین عدیده‌دنبری پارلمنتوده دولت علیه لهنه ادارهٔ لسان ایتمکی مسلك مخصوص اتخاذ ایتمش حقکو بر ذات عالیقدردر .

— تأسیسات عسکریه اعانه‌سی اوله‌رق روم پطریقلکی جانبندن اون بش بیك غروش اعطا اولندیغی مستخبردر .

— طریقت علیهٔ مولویه‌دن کوتاهیه‌ده مقیم حسین دده افندی محتاج عاطفت سنیه داعیان واصحاب زهد وتقوادن اولمسیله عطیهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی اولمق درت بیك بش یوز غروش قیمتنده همان برخانه مبایعه‌سیله کندوسنه تسلیمی ولازم کلان حواله نامه‌سنك ولایته ارسالی کیفیتی‌ده مالیه نظارت جلیله‌سنه اشعار بیورلدیغی بوکره مقام سامیٔ جناب صدارتپناهیدن خداوندکار ولایتنه امر واشعار بیورلمشدر .

— بعض غازینولر ایله میکده‌لرده استخدام اولنوب برطاقم عیاشین واسافل بیننده اکثریا منازعات ومضارباته وبلکه‌ده مقاتلاته قدر سببیت ویرمکده بولنان شاب امرد چراق ودستکاهدارلرك بوکبی مسکرات فروخت ایدلمکده بولنان محللرده بولندیریلوبده بومثللو حالات ووقوعات ظهورینه میدان ویرلمامسنه ضبطیه نظارتنجه امر ویرلمشدر .

— آق دکزه متوجهاً صله‌جق اسکله‌سی پیشکاهندن حرکت ایتمش اولان یونان باندیره‌لی (آرمیس) نام واپور، بحر سفیددن کلمکده بولنان انکلیز باندیره‌لی (قاطون) نامنده بر اشلیله قز قله‌سی جوارنده شدتلی صورتده مصادمه ایدرك یونان واپوری زیاده‌جه رخنه‌دار اوله‌رق صوکوسترمکه باشلامش اولدیغندن همان عودتله احسانیه اوکنده باشدن قره اورمشدر .

— روسیه سفیری اصالتلو موسیو دونلیدوف جنابلری قومقپوده کائن ارمنی پطریقخانه‌سنه عزیمتله پطریق رتبتلو اورمانیان افندی حضرتلرینه اعادهٔ زیارت ایلمشدر .

— کانون اولك یکرمی برنجی کوننده یکرمی یدنجی کوننه دکین برهفته ظرفنده درسعادت وبلاد ثلثه‌ده وقوعبولان وفیاتك مقداری بروجه آتیدر :

یکون	ذکور	اناث	
١٧٥	٧٠	٩٥	اسلام
٩٠	٥٤	٣٦	خرستیان
٢٧	١٠	٧	یهودی
٢٨٢	١٤٤	١٣٨	

— هفته‌ده بردفعه موضوع موقع انتشار قلنمق اوزره (یکی مجموعه) نامیله برجریدهٔ فنیه ومصوره‌نك نشری خصوصنه لدی الاستیذان ارادهٔ سنیهٔ حضرت پادشاهی شرفصدور بیورلدیغی استبشار ایدلمشدر .

— سیسامده رومی العباره اوله‌رق فوس (ضیا) نامیله یکی برغزته نشر اولنمغه باشلادیغی مستخبردر .

— بیروت دائرهٔ بلدیه‌سنك حساباتی اون سنه‌دن بری رؤیت ایدلمامش اولمسنه بناءً حسابات مذکوره‌نك اجرای تدقیقاتی ضمننده بری داخلیه ودیکری مالیه نظارت جلیله‌لرندن منصوب اولمق اوزره ایکی مفتش تعیینی داخلیه نظارت جلیله‌سنجه قرارکیر اولوب اولبابده ایجاب ایدن مفتش دخی تعیین بیورلمش ومالیه نظارت جلیله‌سنجه ده اویله برمفتش انتخاب وتعیینی لزومی نظارت مشار الیهادن مالیه نظارت جلیله‌سنه باتذکره ازبار بیورلدیغی مستخبرات خصوصیه‌مزدن بولنمشدر .

— یاوران حضرت شهریاریدن سعادتلو مظفر پاشا حضرتلرینك مخدوملری اولوب سلطنت سنیه‌نك پارس سفارتنده مأموریتی حائز اولان عزتلو رشید بك ایله مادمازل (ئه دیت قولین) ك رسم ازدواجلری پارسك (سن ژرمن لوقسرووا) کلیساسنده برجم غفیر حاضر بولندیغی حالده کچن هفته اجرا ایدلمشدر زوج طرفندن شاهدلر پارس سفیرکبیری عطوفتلو منیربك افندی حضرتلریله موسیو (اوپتهایم) وزوجه طرفندن امریقانك پارس سفیری موسیو (اوستیس) وجنرال (وبر) ایدیلر .

مادموازل قوللین امریقاده ملیارلره مالك اولان واندربیلتك حفیده‌سی ایمش . مراسم ازدواجده زوجه‌سنك شاهدی بولنان متحدهٔ آمریقانك شهر مذکور سفیرندن بشقه اوله‌رق بروکسل شهری آمریقا سفیری، سعادتلو اریستاکی بك وبرچوق آمریقالی متحیزان وخیلی مأمورین سفارات حاضر بولنمشلردر .

— کچن پازار کونی اقشامی لیورپول جماعت اسلامیه‌سی محلی جامع شریفنده جماعت اسلامیه‌نك ذکاتلرینی طوپلایوب فقرای محتاجینی نائل تصدق واطعام خصوصنده اجرای مذاکرات ایلدکلری کبی ذکات صندیغنه مبالغ متراکمه‌ده وضع اولنمشدر .

— روسیه‌نك درسعادت سفارتی معیتنه مأمور (چرنوموره‌چ) واپوری ضابطانی طرفندن درسعادتده مقیم روس معتبرانه سفینه دروننده کشیده قلنان ضیافت تهیه اولنان اسباب ووسائطك معاونتیله فوق العاده بر موفقیتله اجرا ایدلمشدر . واپورك ضابطانی طرفندن مرتب اولان ضیافتك اکمال لوازمی ایچون اتخاذ اولنان حسن تدابیر اقتضاسندن اوله‌رق (چرنوموره‌چ) واپوری برقاچ کوندن برو آچیقده بولنان شماندیره‌سندن فك لنکر ایدوب طوپخانه جوارنده‌کی ساحله یاقین بر محلده توقف ایتمشیدی‌که بوده شاید اثنای ضیافتده هوا بوزیله‌جق اولورسه مدعوینك سهولتله ساحلدن واپوره کچه‌بیلملرینی تأمین ایتمك فکرینه مبتنی ایدی . فقط، هوا اثنای ضیافتده بیوك برصافیت وسکون حالنده بولنمش وواپورك قوماندانی طرفندن سفینه‌یه مخصوص اولان بخارلی شالوپه مدعوینك رکوبنه تخصیص قلنمش اولدیغندن واپوره کلوب کیتمکده برسهولت فوق العاده نمایان اولمشدر . ضیافتك ترتیبنه مصادف بولنان صالی اقشامی کمینك کوکرته‌سی غایت جاذبه‌انکیز برمنظره اخذ ایتمش ایدی . کوکرته برباشدن برباشه تنته ایله ستر ایدلمش اولدیغندن بوستیره‌نك التنده‌کی موقع وسیع عادتا برصالون حالنی اخذ ایتمش ولطافت هوا هیچ براثر سرما ایله مختل اولمامشدر . کمینك کوکرته‌سنده بولطافت واعتدال هوایی نصل حصوله کتیرمشلر بوراسی جای سؤالدر دکلمی ؟ قزغاندن کوکرته‌یه چیقان هوامنفذلرینك اوستلرنده‌کی قپاقلری قالدیرمشلر آشاغیدن کلن صیجاق هوا کوکرته‌یه انتشار ایدرك اورته‌لغی ایلیتمش ومعتدل، لطیف بر حرارت وجوده کتیرمشدر .

صحنه واپورك سنجاق جهتنه وضع اولنمش وتماشا کرانك اوطوره‌جقلری صندالیه‌لرده عینی جهته قونلمشدر . کوکرته‌نك هرجهتی اشغال اولنان الکتریق ضیالری واسطه‌سیله تنویر وبرطرز جاذبه فرماده تزیین قلنمشدر .

مدعوین میاننده مادموازل (دونلیدوف) ایله روسیه بحریه قائممقاملرندن و (ایمپراطور نیقولای) زرهلیسی ضابطانندن (نه‌لیدوف) میرآلای (پشقوف) وزوجه‌سی، روسیه قونسلوسخانه‌سی ترجمانی امراه‌بك ویزیروف، موسیو مانصوروف، موسیوایوانوف، موسیو مایقوف، پرنس شاهو وسقوی وقوداشف، موسیو لبشین، موسیو قروینسکی، مادام قاسقوف ودها سائر روس تبعه‌سی معتبرانی حاضر بولنمشلردر .

صحنه‌ده تشهیر موقع تماشا ایدیلن اویون (برساده‌دل) معناسنه اولان (پروستاف) نام پیه‌س اولوب روس افراد بحریه‌سی طرفندن برمهارت فوق العاده ایله اجرا اولنمشدر . بوندن ماعدا رقصیات وتغنیات دخی ترتیب ایدلمشدر . بونك اوزرینه مادموازل (غارتوق) طرفندن ایکی نطق ایراد اولنوب بونلردن برنده اثنای

سفرده دکزك موجه خیز اولدیغی زمانلرده‌کی مشهودات نقل وحکایه ایدلمشدر .

کیدنلر وکلانلر

— بصره والیٔ سابقی بحریه فریقان کرامندن سعادتلو حمدی پاشا حضرتلری درسعادته مواصلت ایتمشلردر .

— ارکری سنجاغی متصرفی سعادتلو جودت پاشا درسعادته کلمشدر .

— مأذوناً مملکتنده بولنان انکلتره سفارتی مستشاری موسیو (هربر) شهرمزه مواصلت ایلمشدر .

— طربزون ولایت علیه‌سی والی معاونلکنه تعیین بیورلمش اولان سعادتلو صوا رومی افندی محل مأموریتنه متوجهاً درسعادتدن حرکت ایتمشدر .

— مأموراً بحر سفیددن بولنان بحریه لوالرندن سعادتلو محمد پاشا درسعادته کلمشدر .

— روسیه دولت فخیمه‌سنك درسعادت سفیرینك مخدومی اولوب ایمپراطور نیقولا نام روس زرهلیسی ضابطانندن بولنان واون‌سکز آیدنبری شرق صولرنده کشت وکذار ایدوب اخیراً پیره‌یه کلمش اولان موسیو ایوان‌ده نیلدوف ییل باشی یورطبلرینی عائله‌سی بزدنده کچیرمك اوزره کچن صباح شهرمزه واصل اولمشدر .

وفیات

— دیوان محاسبات اعضاسندن ورتبهٔ اولی صنف اولی اصحابندن محمد فخری افندی ارتحال ایلمشدر .

— مرحوم صبحی پاشا کریمه‌لرندن خارجیه مکتوبجیسی مرحوم رأفت بکك حرمی مهری خانم وفات ایتمشدر .

— یوردور سنجاغی محاسبه‌جیسی وهبی بکك یکرمی کوندنبرو دوچار اولدیغی خسته‌لکدن رهایاب اوله‌میه‌رق تشرین ثانینك اون یدنجی صالی کونی وفات ایلدیکی مع التأسف خبر آلنمشدر . وهبی بك حسن خلق ایله متصف درایتلی وذکی برذات ایدی، جناب حق اولادینه صبرجمیل احسان بیورسون .

محاکمه

اوچ یوز اون سنه‌سی کانون اولك یدنجی چهارشنبه کیجه‌سی ساعت ایکی قرارلرنده غلطه‌ده یاغ قپانی اسکله‌سنده عساکر بحریه‌دن سلیمان چاوشی جرح وقتل ایتملرندن طولایی جنایتله اتهام ایدلمش اولان عساکر بحریه‌دن مطرود سورمنه‌لی عارف بن احمد ایله عثمان بن شاکر حقلرنده کچن پازارکونی جنایت محکمهٔ علیه‌سنده هیئت حاکمه رئیسی عطوفتلو جلال بك افندی حضرتلرینك تحت ریاست علیه‌لرنده اوله‌رق اعضا سعادتلو حمدی افندی حضرتلریله سعادتلو جمیل وحاجی رشاد وجواد بك افندیلردن مرکباً تشکل ایتمش اولدیغی واستیناف مدعیٔ عمومی معاونلرندن عزتلو ممدوح وضبط کاتبی رفعتلو فائز بکلر حاضر بولندقلری حالده اجرا قلنان محاکمهٔ علنیه نتیجه‌سنده مرقوماندن عارفك مقتول سلیمان چاوشی پیدا ایلدیکی خصومنه مبنی بالتصور جرح وقتل ایلدیکی اخبارات ودلائل وامارات ومعاینه رایوری مندرجاتی ایله ثابت اولدیغندن جزا قانوننامهٔ همایوننك یوز یتمشنجی ماده‌سنه توفیقاً مرقوم عارفك اعدامنه وقانوننامهٔ مذکورك یوزسکسانجی ماده‌سی موجبنجه عثمانك دخی سکز سنه مدتله کورکه قونلمسنه حکم وقرار ویرلمشدر .

حوادث خارجیه

المانیا: کله‌جك ایلك بهارده المانیا ایمپراطور وایمپراطوریچه‌سنك بحر سفید صولرنده سیاحت ایده‌جکلرینه دائر برمدتدنبری دوران ایلیان شایعاتك قطعیاً بی اصل واساس اولدیغی (ریقانزجر) غزته‌سی طرفندن تأمیناً بیان اولنیور .

— دوئللونك سؤ استعمال اولنمامسنه دائر برقطعه امرنامهٔ ایمپراطوری ریخانزجر غزته‌سیله نشر اولنمشدر .

— خارجیه ناظری بارون قونت مارشال الیوم تماماً اعادهٔ صحت ایتمامشدر . استخبار اولندیغنه کوره مشارالیه سیاحته کسب اقتدار ایدنجه اسویچره‌یه یاخود جنوبی تیروله کیدوب اوراده برمدت استراحت ایده‌جکمش . مشارالیهك خسته‌لغی قره جکر قولنجندن عبارت اولوب کیده‌جکی اویرلرده برآی ظرفنده کسب عافیت ایده‌جکی امید ایدلمکده‌در .

— قدس شریفده انشا قلنه‌جق اولان پروتستان کلیساسنك پروژه‌سنی ایمپراطور ویلهلم حضرتلری بالذات ترسیم ایتمشلردر .

انکلتره: لورد روزبری انفلو انزادن شدتله مضطرب بولنیور .

— بومبایده اهالینك ممالك سائره‌یه عزیمتی کیتدکجه زیاده‌لنیور . تلفاتی فوق العاده تکثر ایتمکده اولان وباعلت مدهشه‌سی بلیه سندن تخلیص کریبان ایچون بومبایدن چیقوب محال سائره‌یه کیتمش اولانلرك عددی اوچیوز یکرمی بش بیکه بالغ اولمشدر .

— طبع ونشر اولنان صوك استاتستیق مفادینه نظراً هندستانده وبایه طوتیلان ٢٨٥٠ کشیدن ٢٠٢٨ ی وفات ایتمشدر .

— قالکوتادن کلمکده اولان (نوبیا) کمیسی یولجیلرندن بشی اثنای راهده وفات ایتمشدر . بونك اوزرینه هندستاندن کلن سفائنك کافه‌سنك قرق کون قرانتنه‌یه تابع طوتلمسی خصوصنه انکلتره حکومتنجه قرار ویرلمشدر .

— شدتلی یاغمورلرك نزولی نتیجه‌سی اوله‌رق (تایمس) نهری طاشمشدر . سیر وسفر مراکب سکته‌یه اوغرامشدر .

روسیه : قونت شووالوفك خسته‌لغی کسب وخامت ایتمش وبالجمله اقرباسی نزدینه دعوت ایدلمشدر .

— روسلرك ییل باشیلرینك حلولی مناسبتیله الیوم عدلیه نظارتنده بولنان موسیو (موراویه‌ف) ك خارجیه نظارتنه تعیین اولنه‌جغی محقق عد ایدیلیور .

— چار حضرتلری طرفندن داهیهٔ دهیای وبانك اوروپایه سرایتنی منع اسباب وتدابیرینی دوشونمك اوزره برقومیسیون تشکیل اولنمشدر .

فرانسه : حبشستان ایمپراطوری حشمتلو منه‌لك حضرتلری وقوع بولان دعوت رسمیه‌یه اجابتله ١٩٠٠ سرکیسنه اشتراك ایتمکه موافقت ایلمشدر .

— حربیه ناظری جنرال (په‌لو) حبش اسراسنك عودتلری مناسبتیله هرنه یولده اولورسه اولسون شنلك اجراسنی منع ایتمشدر .

اسپانیا : کوبارؤساسندن غومزك کوبالیلرك اسپانیا ایله عقد صلحه مهیا بولندقلرینی موسیو ساغاستایه باتلغراف اشعار ایلدیکی واشینغتوندن کشیده اولنان برقطعه تلغرافنامه‌ده بیان اولنیور .

کوبالیلرك حرکات شقاوتکارانه‌لرینك کرکی کبی آزالدیغی اشعارات رسمیه‌دن اکلاشیلیور .

— فیلیپینه مداخله نیتنده بولندیغی حقنده نشر واشاعه ایدیلن حوادثی ژاپونیا حکومتی رسماً تکذیب ایدییور .

یونان : یونانستانك معارف ومذاهب ناظری موسیو (پتریدیس) وفات ایتمشدر .

مخابرات علنیه

اورله ده عادل افندی یه — مکتوبکز آلندی، قید تجدید قلنه‌رق ٣٠١ نومرودن بری چیقان نسخه‌لر کوندرلدی . ٥٢ غروش مطلوبمز واردر .

سومبکی ده محمود بك افندی یه — فرق فیأت